

**ИЗВЕШТАЈ
О РЕАЛИЗАЦИЈИ НАЦИОНАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗАПОШЉАВАЊА
ЗА 2016. ГОДИНУ**

I УВОД

Националним акционим планом запошљавања за 2016. годину („Службени гласник РС”, број 82/2015, у даљем тексту: НАПЗ), утврђени су приоритети политике запошљавања у 2016. години:

1. Побољшање услова на тржишту рада и унапређење институција тржишта рада,
2. Подстицање запошљавања и укључивања теже запошљивих лица на тржиште рада и подршка регионалној и локалној политици запошљавања,
3. Унапређење квалитета радне снаге и улагање у људски капитал.

Извештај који следи подноси Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања (МРЗБСП) као ресорно министарство, али су у његовој припреми и реализацији појединих активности учествовала и друга министарства, институције и партнери, у складу са својом надлежношћу.

Активности реализоване у 2016. години, представљају наставак процеса започетих у претходном периоду и усмерене су ка достизању општег циља политике запошљавања утврђеног Националном стратегијом запошљавања за период 2011–2020. године, а то је: успостављање ефикасног, стабилног и одрживог тренда раста запослености у Републици Србији до краја 2020. године, уз потпуно усаглашавање политике запошљавања и институција тржишта рада са правним тековинама ЕУ.

II СТАЊЕ И КРЕТАЊА НА ТРЖИШТУ РАДА

И поред унапређења економског амбијента и побољшања индикатора тржишта рада, недостатак послова основни је проблем у области запошљавања са којим се суочава Република Србија.

Према резултатима Анкете о радној снази (АРС), дошло је до смањења незапослености, како у поређењу са претходним кварталом тако и у поређењу са истим кварталом прошле године.

Запосленост и активност су такође повећане у односу на исти квартал претходне године .

Запосленост и незапосленост становништва старости 15 и више година

Табела 1. Кретање основних индикатора тржишта рада 2015-2016. године за становништво старости 15+

Старосна категорија 15+ (%)	2015.					2016.				
	I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал	2015. просек	I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал	2016. просек
Стопа активности	50,8	51,5	52,0	51,9	51,6	52,6	54,1	54,3	52,3	53,3
Стопа запослености	41,2	42,6	43,4	42,7	42,5	42,6	45,9	46,8	45,5	45,2
Стопа незапослености	19,0	17,3	16,6	17,7	17,7	19,0	15,2	13,8	13,0	15,3
Стопа неактивности	49,2	48,5	48,0	48,1	48,4	47,4	45,9	45,7	47,7	46,7

Извор: АРС, РЗС

Стопа активности становништва старости 15+ у IV кварталу 2016. године износи **52,3%** и у односу на III квартал 2016. године (54,3%), смањена је за 2 процентна поена (п.п.). У односу на IV квартал 2015. године (51,9%), повећана је за 0,4 п.п.

Стопа запослености становништва старости 15+ у IV кварталу 2016. године износи **45,5%** и у односу на III квартал 2016. године (46,8%), смањена је за 1,3 п.п. У поређењу са IV кварталом 2015. године (42,7%) повећана је за 2,8 п.п.

Стопа незапослености становништва старости 15+ у IV кварталу 2016. године износи **13,0%** и у односу на III квартал 2016. године (13,8%), смањена је за 0,8 п.п. У поређењу са IV кварталом 2015. године (17,7%), смањена је за 4,7 п.п.

Табела 2. Структура становништва

Структура становништва	IV квартал 2015.	III квартал 2016.	IV квартал 2016.	Промене у односу на претходни квартал		Промене у односу на исти квартал претходне године	
					%		%
Старосна категорија 15+	6.039.310	6.013.157	6.004.234	-8.923	-0,1	-35.076	-0,6
Активни	3.135.592	3.264.108	3.141.229	-122.879	-3,8	5.637	0,2
Запослени	2.580.837	2.813.975	2.731.398	-82.577	-2,9	150.561	5,8
Незапослени	554.755	450.133	409.831	-40.302	-9,0	-144.924	-26,1
Неактивни	2.903.718	2.749.049	2.863.005	113.956	4,1	-40.713	-1,4

Извор: APC, P3C

Број запослених у IV кварталу 2016. године је 2.731.398 и смањен је у односу на претходни квартал за 82.577 лица или 2,9%, а у односу на исти период претходне године број запослених је повећан за 150.561 лица или 5,8%.

Број незапослених у IV кварталу 2016. године је 409.831 и смањен је у односу на претходни квартал за 40.302 лица или 9,0%, а у односу на исти период претходне године број незапослених је смањен за 144.924 лица или 26,1%.

Регионални аспект индикатора тржишта рада

Стопа запослености становништва старости 15+ је највећа у Региону Шумадије и Западне Србије (47,2%), затим следе Београдски регион (46,3%) и Регион Војводине (44,5%), док најмању стопу има Регион Јужне и Источне Србије (43,6%).

Стопа незапослености становништва старости 15 + највећа је у Региону Јужне и Источне Србије (13,7%), затим у Београдском региону (13,4%) и Региону Шумадије и Западне Србије (13,3%), док најнижу вредност има у Региону Војводине (11,9%).

Стопа незапослености младих (старосна категорија 15-24) највиша је у Региону Јужне и Источне Србије (34,1%), а најнижа у Региону Шумадије и Западне Србије (29,2%).

Табела 3. Кретање основних индикатора тржишта рада по регионима

IV квартал 2016. године	Укупно	Србија – север		Србија – југ		
		Београдски регион	Регион Војводине	Регион Шумадије и Западне Србије	Регион Јужне и Источне Србије	Регион Косово и Метохија
Старосна категорија 15+	6.004.234	1.434.685	1.608.121	1.672.219	1.289.209	...
Активно	3.141.229	768.078	812.545	909.623	650.982	...
Запослено	2.731.398	664.775	715.648	788.910	562.064	...
Незапослено	409.831	103.303	96.897	120.713	88.918	...
Неактивно	2.863.005	666.607	795.576	762.596	638.227	...
						...
Стопа активности	52,3%	53,5%	50,5%	54,4%	50,5%	...
Стопа запослености	45,5%	46,3%	44,5%	47,2%	43,6%	...
Стопа незапослености	13,0%	13,4%	11,9%	13,3%	13,7%	...
Стопа неактивности	47,7%	46,5%	49,5%	45,6%	49,5%	...
						...
Старосна категорија 15–24	749.920	164.706	203.502	216.371	165.341	...
Активно	224.587	42.963	68.487	63.399	49.737	...
Запослено	154.610	29.511	47.440	44.892	32.767	...
Незапослено	69.976	13.452	21.047	18.507	16.971	...
Неактивно	525.333	121.743	135.015	152.972	115.604	...
						...
Стопа активности	29,9%	26,1%	33,7%	29,3%	30,1%	...

Стопа запослености	20,6%	17,9%	23,3%	20,7%	19,8%	...
Стопа незапослености	31,2%	31,3%	30,7%	29,2%	34,1%	...
Стопа неактивности	70,1%	73,9%	66,3%	70,7%	69,9%	...

Извор: APC, P3C

Карактеристике запослености – запосленост по секторима

Уколико се посматра запосленост по секторима (пољопривреда, индустрија и услуге), највише запослених (старосна категорија 15+) у IV кварталу 2016. године је у сектору услуга (56,6%), затим у сектору индустрије (21,4%), сектору пољопривреде, шумарства и рибарства (17,8%) и у сектору грађевине (4,2%).

Табела 4. Запосленост по секторим за становништво старости 15+

Сектори (%)	I квартал 2016.	II квартал 2016.	III квартал 2016.	IV квартал 2016.	2016. просек
Пољопривреда, шумарство и рибарство	18,2	18,9	19,5	17,8	18,6
Индустрија	19,8	19,5	19,9	21,4	20,2
Грађевина	4,1	4,3	4,4	4,2	4,3
Услуге	57,9	57,2	56,2	56,6	57,0

Извор: APC, P3C

Структура запослених – формално и неформално запослени

На смањење укупне запослености у IV кварталу 2016. године утицало је смањење неформалне запослености (првенствено у пољопривреди), услед смањеног обима сезонских радова у посматраном периоду године, док се формална запосленост повећала, нарочито у прерађивачкој индустрији.

Број формално запослених у IV кварталу 2016. године износи 2.160.702 и повећан је у односу на претходни квартал за 24.165 лица или 1,1% , а у односу на исти период претходне године за 107.199 лица или 5,2 %.

Број неформално запослених у IV кварталу 2016. године износи 570.696, од којих је око 2/3 лица (374.879) ангажовано је у пољопривреди. Број неформално запослених у IV кварталу 2016. године мањи је у односу на претходни квартал за 106.741 лица или 15,8%. У односу на исти квартал претходне године број неформално запослених је већи за 43.362 лица или 8,2%, и то повећање је посебно уочљиво код неформално запослених у пољопривреди за 30.809 лица или 9%.

Табела 5. Структура формално и неформално запослених за становништво старости 15+

Структура	IV квартал 2015.	III квартал 2016.	IV квартал 2016.	Промене у односу на претходни квартал		Промене у односу на исти квартал претходне године	
					%		%
Запослена лица	2.580.837	2.813.975	2.731.398	-82.577	-2,9	150.561	5,8
Формално запослени	2.053.503	2.136.537	2.160.702	24.165	1,1	107.199	5,2
- формално запослени (без пољопривреде)	1.837.552	1.901.209	1.931.536	30.327	1,6	93.984	5,1
- формално запослени (у пољопривреди)	215.951	235.328	229.166	-6.162	-2,6	13.215	6,1
Неформално запослени	527.334	677.437	570.696	-106.741	-15,8	43.362	8,2
- неформално запослени (без пољопривреде)	183.264	232.772	195.816	-36.956	-15,9	12.552	6,8
- неформално запослени (у пољопривреди)	344.070	444.665	374.879	-69.786	-15,7	30.809	9,0
	%			(п.п.)			
Стопа неформалне запослености (укупно)	20,4%	24,1%	20,9%		-3,2		0,5
Стопа неформалне запослености (без пољопривреде)	9,1%	10,9%	9,2%		-1,7		0,1

Извор: APC, P3C

Стопа неформалне запослености (старосна категорија 15+) у IV кварталу 2016. године износи 20,9 % и мања је за 3,2 п.п. у односу на III квартал 2016. године (24,1%), а у односу на IV квартал 2015. године (20,4%), већа је за 0,5 п.п.

Стопа неформалне запослености без пољопривреде износи 9,2% и у односу на III квартал 2016. године (10,9%) мања је за 1,7 п.п., а у односу на IV квартал 2015. године (9,1%), већа је за 0,1 п.п.

Табела 6. Стопа неформалне запослености за становништво старости 15+

Старосна категорија 15+	I квартал 2015.	II квартал 2015.	III квартал 2015.	IV квартал 2015.	2015. просек	I квартал 2016.	II квартал 2016.	III квартал 2016.	IV квартал 2016.	2016. просек
Стопа неформалне запослености	19,7%	19,7%	21,5%	20,4%	20,4%	20,3%	22,7%	24,1%	20,9%	22%

Извор: APC, P3C

Карактеристике незапослености

Почев од I квартала 2016. године подаци у APC се исказују приближно у хиљадама. У IV кварталу 2016. године нешто више од половине незапослених лица припада старосној категорији 15-34 године.

Табела 7. Старосна структура незапослених лица (у хиљадама)

Старосна категорија	I квартал 2016.	II квартал 2016.	III квартал 2016.	IV квартал 2016.	2016. просек
15-24	98,3	84,7	67,2	70,0	80,1
25-34	188,5	151,4	161,7	142,4	161,0
35-44	147,3	121,1	106,5	95,0	117,5
45-54	106,2	88,2	76,4	68,9	84,9
55-64	61,0	49,0	36,6	33,0	44,9
Укупно 15-64	601,3	494,3	448,3	409,3	488,3
Укупно 15+	602,2	495,5	450,1	409,8	489,4

Извор: APC, P3C

У IV кварталу 2016. године незапосленост је највише распрострањена међу лицима са средњим нивоом образовања, будући да је око 2/3 незапослених у старосној категорији 15+ завршило средњу школу.

Табела 8. Образовна структура незапослених лица за становништво старости 15+ (у хиљадама)

Образовни ниво	I квартал 2016.	II квартал 2016.	III квартал 2016.	IV квартал 2016.	2016. просек
Без образовања и нижи ниво	91,7	69,1	69,1	55,0	71,2
Средњи ниво образовања	387,6	319,8	274,7	255,8	309,5
Више и високо образовање	122,9	106,5	106,4	99,0	108,7
Укупно 15+	602,2	495,5	450,1	409,8	489,4

Извор: APC, P3C

У IV кварталу 2016. године око 2/3 незапослених у старосној категорији 15+ је дугорочно незапослено, односно посао тражи дуже од 12 месеци.

Табела 9. Незапослена лица према дужини тражења посла за становништво старости 15+ (у хиљадама)

Незапослени према дужини тражења посла (у хиљадама)	I квартал 2016.	II квартал 2016.	III квартал 2016.	IV квартал 2016.	2016. просек
Укупно	602,2	495,5	450,1	409,8	489,4
Посао траже краће од 12 месеци	215,1	163,7	155,2	149,0	170,8
Посао траже дуже од 12 месеци	387,1	331,8	294,8	260,8	318,6

Извор: APC, P3C

Стопа дугорочне незапослености у IV кварталу 2016.године је 8,3%, што је за 0,7 п.п. мање у односу на претходни квартал и за 4,3 п.п. мање у односи на исти квартал претходне године (12,6%).

Табела 10. Стопа дугорочне незапослености

Старосна категорија 15+	I квартал 2015.	II квартал 2015.	III квартал 2015.	IV квартал 2015.	2015. просек	I квартал 2016.	II квартал 2016.	III квартал 2016.	IV квартал 2016.	2016. просек
Стопа дугорочне незапослености	10,3%	11,1%	11,1%	12,6%	11,3%	12,2%	10,2%	9,0%	8,3%	9,9%

Извор: APC, P3C

Положај младих (старосна категорија 15-24) на тржишту рада

Стопа активности младих у IV кварталу 2016. године износи 29,9% и у односу на III квартал 2016. године (31,3%), мања је за 1,4 п.п., а у односу на IV квартал 2015. године (30,2%), мања је за 0,3 п.п.

Стопа запослености младих у IV кварталу 2016. године износи 20,6% и у односу на III квартал 2016. године (22,4%), мања је за 1,8 п.п., а у односу на IV квартал 2015. године (16,6%) повећана је за 4 п.п.

Стопа незапослености младих у IV кварталу 2016. године износи 31,2% и у односу на III квартал 2016. године (28,5%) већа је за 2,7 п.п., а у односу на IV квартал 2015. године (45,0%) мања је за 13,8 п.п.

Табела 11. Основни индикатори тржишта рада младих (старосна категорија 15-24)

Старосна категорија 15-24	2015.					2016.				
	I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал	2015. просек	I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал	2016. година
Стопа активности	28,4%	27,8%	30,4%	30,2%	29,2%	29,1%	30,9%	31,3%	29,9%	30,3%
Стопа запослености	15,0%	16,0%	18,8%	16,6%	16,6%	16,2%	19,7%	22,4%	20,6%	19,7%
Стопа незапослености	47,4%	42,4%	38,1%	45,0%	43,2%	44,2%	36,1%	28,5%	31,2%	34,9%
Стопа неактивности	71,6%	72,2%	69,6%	69,8%	70,8%	70,9%	69,1%	68,7%	70,1%	69,7%

Извор: APC, P3C

НЕЕТ стопа (учешће младих који нису запослени и нису на образовању и обуци) у укупном броју младих у IV кварталу 2016. године износи 16,5% и у односу на III квартал 2016. године (18,2%) мања је за 1,7 п.п., а у односу на IV квартал 2015. године (19,7%) мања је за 3,2 п.п.

Табела 12. НЕЕТ стопа за младе (старосна категорија 15-24)

Старосна категорија 15-24	I квартал 2015.	II квартал 2015.	III квартал 2015.	IV квартал 2015.	2015. просек	I квартал 2016.	II квартал 2016.	III квартал 2016.	IV квартал 2016.	2016. просек
НЕЕТ стопа (%)	20,6	18,7	20,8	19,7	19,9	19,0	17,2	18,2	16,5	17,7

Извор: APC, P3C

Положај жена на тржишту рада

Положај жена на тржишту рада неповољнији је од положаја мушкараца. Разлике у стопама активности и запослености код жена и мушкараца су и даље присутне.

Табела 13. Основни индикатори тржишта рада према полу за старосну категорију 15+

Старосна категорија 15+	I квартал 2015.	II квартал 2015.	III квартал 2015.	IV квартал 2015.	2015. просек	I квартал 2016.	II квартал 2016.	III квартал 2016.	IV квартал 2016.	2016. просек
Стопа активности (%)										
Мушкарци	58,9	60,2	61,1	61,0	60,3	61,1	62,7	62,6	60,7	61,8
Жене	43,3	43,5	43,6	43,5	43,5	44,7	46,0	46,6	44,5	45,4
Стопа запослености (%)										
Мушкарци	48,2	50,4	51,5	50,5	50,2	49,8	53,8	54,7	52,8	52,8
Жене	34,6	35,3	35,8	35,5	35,3	35,9	38,5	39,5	38,7	38,1

Стопа незапослености (%)										
Мушкарци	18,2	16,2	15,7	17,2	16,8	18,5	14,3	12,6	13,0	14,6
Жене	20,1	18,7	17,9	18,4	18,8	19,6	16,4	15,2	13,1	16,1

Извор: APC, P3C

Стопа активности жена у IV кварталу 2016. године износи 44,5% и за 16,2 п.п. је нижа од стопе активности мушкараца (60,7%).

Стопа запослености жена у IV кварталу 2016. године износи 38,7% и за 14,1 п.п. је нижа од стопе запослености мушкараца (52,8%).

Стопа незапослености жена у IV кварталу 2016. године износи 13,1%, а мушкараца 13,0%, што представља разлику од свега 0,1 п.п.

Положај старијих (старосна категорија 55-64) на тржишту рада

Стопа незапослености лица старосне категорије 55-64 у IV кварталу 2016. године износи 6,6 % и у односу на IV квартал 2015. године смањена је за 4,8 п.п.

Стопа запослености лица старосне категорије 55-64 у IV кварталу 2016. године износи 43,9% и у односу на IV квартал 2015. године повећана је за 6,3 п.п.

Стопа активности старосне категорије 55-64 у IV кварталу 2016. године износи 47,1% и у односу на IV квартал 2015. године повећана је за 4,9 п.п.

Табела 14. Основни индикатори тржишта рада за старосну категорију 55-64

Старосна категорија 55-64	I квартал 2015.	II квартал 2015.	III квартал 2015.	IV квартал 2015.	2015. просек	I квартал 2016.	II квартал 2016.	III квартал 2016.	IV квартал 2016.	2016. просек
Стопа активности	40,5%	41,6%	43,7%	43,4%	42,1%	44,8%	47,3%	48,3%	47,1%	46,9%
Стопа запослености	34,9%	37,1%	39,4%	37,3%	37,3%	39,2%	42,7%	44,9%	43,9%	42,7%
Стопа незапослености	13,8%	10,8%	9,7%	11,4%	11,5%	12,7%	9,7%	7,1%	6,6%	9,0%
Стопа неактивности	59,5%	58,4%	56,3%	56,6%	57,9%	55,2%	52,7%	51,7%	53,0%	53,1%

Извор: APC, P3C

Незапослена лица на евиденцији Националне службе за запошљавање

На крају 2016. године на евиденцији незапослених Националне службе за запошљавање (НСЗ) налазило се **700.947** лица што је за 17.810 лица мање у односу на број лица на евиденцији на крају 2015. године.

Графикон 1. Кретање регистроване незапослености 2015-2016. године

Извор: НСЗ

На крају 2016. године у структури незапослених на евиденцији НСЗ према степену стручне спреме, највећи број лица је са IV степеном стручности (206.735), а затим следе лица са I степеном стручне спреме (197.844) и III степеном стручне спреме (162.376).

Табела 15. Незапослена лица на евиденцији НСЗ – регистрована незапосленост

Година	Укупан број незапослених лица	Укупан број незапослених жена	Број незапослених старосне категорије 15-30 година	Број незапослених старијих од 50 година
2015.	724.096	371.973	183.602	198.441
2016.	700.947	360.877	171.245	201.414

Извор: Национална служба за запошљавање

III РЕЗУЛТАТИ У СПРОВОЂЕЊУ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА И РЕАЛИЗАЦИЈА ПРОГРАМА И МЕРА АКТИВНЕ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА

Законом о буџету Републике Србије за 2016. годину („Службени гласник РС”, број 103/15) за реализацију мера активне политике запошљавања опредељена су средства у износу од 2.800.000.000,00 динара, 550.000.000,00 динара за реализацију програма и мера професионалне рехабилитације и подстицања запошљавања незапослених особа са инвалидитетом, као и 700.000.000,00 динара за субвенције зарада особа са инвалидитетом запослених у предузећима за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом и побољшање услова рада и сл. у овим предузећима.

Влада је закључцима 05 број: 401-18/2016 од 8. јануара 2016. године, 05 Број: 401-7600/2016 од 29. августа 2016. године и 401-8731/2016 од 29. септембра 2016. године усвојила Програм распореда и коришћења средстава дотација организацијама обавезног социјалног осигурања из буџета Републике Србије за 2016. годину.

Средства за мере активне политике запошљавања, које спроводи НСЗ, усмерене су ка реализацији: активног тражења посла, програма додатног образовања и обука, субвенција за запошљавање и јавне радове.

У периоду 1. јануара до 31. децембра 2016. године, по овом програму, из буџета Републике Србије извршен је трансфер НСЗ за реализацију мера активне политике запошљавања у износу од 2.562.000.000,00 динара. На основу извештаја НСЗ, за финансирање мера активне политике запошљавања утрошена су средства у износу од 2.424.035.901,25 динара, док су неутрошена средства враћена на рачун извршења буџета Републике Србије.

Из Буџетског фонда за професионалну рехабилитацију и подстицање запошљавања особа са инвалидитетом, а према Програму распореда и коришћења средстава дотација организацијама обавезног социјалног осигурања из Буџетског фонда за професионалну рехабилитацију и подстицање запошљавања особа са инвалидитетом за 2016. годину (Закључак Владе 05 Број: 401-17/2016 од 8. јануара 2016. године), за мере и активности усмерене ка подстицању запошљавања и професионалној рехабилитацији особа са инвалидитетом које спроводи НСЗ опредељено је укупно 550.000.000,00 динара. Укупан трансфер НСЗ из Буџетског фонда за професионалну рехабилитацију и подстицање запошљавања особа са инвалидитетом у 2016. години износио је 468.800.000,00 динара. На основу извештаја НСЗ, утрошена су средства у укупном износу од 411.039.734,11 динара, док су неутрошена средства враћена на рачун извршења буџета Републике Србије.

Из Буџетског фонда за професионалну рехабилитацију и подстицање запошљавања особа са инвалидитетом, а према Програму распореда и коришћења средстава субвенција јавним нефинансијским предузећима и организацијама из Буџетског фонда за професионалну рехабилитацију и подстицање запошљавања особа са инвалидитетом за 2016. годину (Закључак Владе 05 Број: 401-19/2016 од 8. јануара 2016. године), предузећима за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом одобрена су средства у износу од 700.000.000,00 динара. Укупно утрошена средства за субвенције зарада особа са инвалидитетом и побољшање услова рада унапређење производних програма, увођење стандарда, побољшање квалитета производа и пружених услуга, прилагођавање радних места или у друге сврхе у 2016. години износе 639.494.586,03 динара, што представља реализацију овог програма од 91,36%.

Према подацима НСЗ, из буџета јединица локалних самоуправа утрошено је 721.274.349,24 динара за реализацију програма и мера активне политике запошљавања предвиђених локалним акционим плановима запошљавања а ради реализације ових програма и мера НСЗ закључила је током 2016. године споразуме о сарадњи са јединицама локалне самоуправе.

Реализација програма и мера активне политике запошљавања у 2016. години, одвијала се у складу са приоритетима политике запошљавања утврђених НАПЗ и закљученим Споразумом о учинку НСЗ за 2016. годину.

У програме и мере активне политике запошљавања укључено је 146.891 незапослено лице са евиденције НСЗ, од којих 141.361 лице припада категорији теже запошљивих незапослених лица (учешће од 96,23%).

Радни однос засновало је 37.212 незапослених лица укључених у мере активне политике запошљавања, што представља 25,33% од укупно укључених лица у мере. Напомиње се да се ефекти мера на запошљавање посматрају шест месеци по изласку незапосленог лица из мере, те да ефекти на запошљавање нису потпуни с обзиром да су поједине мере у току или су лица тек изашла из мере.

Табела 16. Преглед укључености незапослених лица у мере активне политике запошљавања

Мере активне политике запошљавања	Број лица укључених у мере		Запослена лица	
	Укупно	Жене	Укупно	Жене
Обука за активно тражење посла	38.607	20.845	6.456	3.441
Тренинг самоефикасности	3.290	2.400	443	311
Радионица за превладавање стреса услед губитка посла	1.112	798	180	130
Клуб за тражење посла	3.968	2.488	769	463
Сајмови запошљавања	64.586	33.828	12.392	6.329
Обука за развој предузетништва	12.660	5.802	1.493	730
Програм стручне праксе***	4.301	2.817	0	0
Стицање практичних знања*	156	68	156	68
Обуке за тржиште рада***	1.264	830	0	0
Обуке на захтев послодавца****	568	390	377	235
Функционално основно образовање одраслих***	1.433	777	0	0
Приправници ИПА 2012*	264	143	264	143
Субвенције за самозапошљавање*	3.594	1.563	3.594	1.563
Субвенције за запошљавање*	3.218	1.483	3.218	1.483
Субвенција дела зараде корисника новчане социјалне помоћи*	41	19	41	19
Јавни радови**	7.357	3.319	7.357	3.319
Субвенције зараде ОСИ без радног искуства*	446	200	446	200
Мере подршке за ОСИ*	26	10	26	10
УКУПНО	146.891	77.780	37.212	18.444

* Мера подразумева обавезу заснивања радног односа.

** Радно ангажовани на привремено – повременим пословима за време трајања јавног рада.

*** Није могуће приказати број запослених учесника након укључивања, јер су мере у току.

**** Мера подразумева обавезу заснивања радног односа после завршетка обуке.

Извор: НСЗ

У табели, која је саставни део извештаја, наведени су детаљни подаци и резултати реализације планираних активности за сваки појединачни циљ, као и карактеристике лица укључених у мере активне политике запошљавања.

1. Побољшање услова на тржишту рада и унапређење институција тржишта рада

У оквиру процеса европских интеграција, Влада Републике Србије је усвојила 3. марта 2016. године Програм економских реформи за период 2016 - 2018. године који представља главни механизам за дијалог између Владе Републике Србије и Европске комисије о приоритетима у областима економске политике. У оквиру Области *Запосленост и тржиште рада*, утврђена је Приоритетна структурна реформа 14. - *Унапређење делотворности мера активне политике запошљавања са посебним фокусом на младе, вишкове и дугорочно незапослене*. Наведена реформа усмерена је ка унапређењу метода и техника саветодавног рада са незапосленим лицима, који је од кључног значаја за процену запошљивости сваког појединачног лица, у складу са његовим карактеристикама (степен образовања, радно искуство, додатна знања и вештине, пол и др.), као и карактеристикама тржишта рада, ради укључивања у мере активне политике запошљавања које ће највише допринети његовој конкурентнијој интеграцији или реинтеграцији на тржиште рада.

Влада Републике Србије усвојила је 31. маја 2016. године Програм реформи политике запошљавања и социјалне политике (ЕСРП) који представља стратешки документ и главни механизам за дијалог о приоритетима Републике Србије у области запошљавања и социјалне политике, у предприступном процесу.

Један од основних циљева структурних реформи јесте подстицање отварања нових радних места у приватном сектору као и развој предузетништва. С тим у вези у јануару 2016. године, Влада Републике Србије је 2016. годину прогласила Годином предузетништва, у оквиру које су реализоване активности усмерене на унапређење пословног окружења и развој и афирмацију предузетничког духа.

У 2016. године настављен је, у сарадњи са Међународном организацијом рада (МОР), Светском банком и Европском комисијом, процес процене успешности Националне стратегије запошљавања за период 2011-2020. године, за првих 5 година од примене ове стратегије и утврђивања даљих праваца до 2020. године. На основу резултата реализованих активности, пројектованих макро-економских кретања и трендова на тржишту рада и у консултацијама са социјалним партнерима и релевантним институцијама, развој политике запошљавања до 2020. године треба да буде усмерен ка: подршци креирању нових радних места, подизању запошљивости подршци структурном прилагођавању, уз континуирано спровођење активности са циљем даљег развоја и јачања социјалног дијалога и секторске сарадње, децентрализације политике запошљавања, подизања запошљивости и запошљавања младих, пружања подршке вишковима запослених у процесу реинтеграције на тржиште рада и повећања партиципације жена на тржишту рада. Документ је упућен Европској комисији на разматрање.

Уз експертску подршку УНДП завршена је анализа ефеката Закона о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом и дате су препоруке за унапређење програма и мера активне политике запошљавања усмерених ка побољшању запошљивости и запошљавања особа са инвалидитетом, како на отвореном тржишту рада, тако и у предузећима за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом.

У сарадњи са послодавцима, НСЗ је реализовала, шесту годину за редом, годишње анкетно истраживање потреба послодаваца, са циљем добијања информација о тренутним и пројектованим потребама за образовним профилима послодаваца. Анкетом је обухваћено 5.000 послодаваца док се анкетирању одазвало 3.775 привредних субјеката у девет макросектора привреде. Највећа потреба је изказана за преносивим знањима и вештинама (познавање информационо-комуникационе технологије, поседовање разних врста дозвола и познавање страних језика). Налази истраживања представљају основ за израду програма и планова додатног образовања и обуке који за циљ имају унапређење запошљивости незапослених лица кроз стицање знања, вештина и компетенција за којима је изказана потреба од стране послодаваца.

Током 2016. године основано је 19 нових агенција за запошљавање, за шест агенција је продужена дозвола за рад, две дозволе за рад су одузете, тако да је, на крају 2016. године, укупно 88 агенција за запошљавање обављало послове запошљавања на основу важеће дозволе за рад.

У 2016. години основано је пет предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом.

У 2016. години у складу са прописима о приватизацији и стечају, као и на основу Одлуке о утврђивању Програма за решавање вишкова у субјектима приватизације у 2015. и 2016. години, наставило се са финансирањем социјалних програма за решавање вишкове запослених у субјектима приватизације. Одобрена су средства у износу од 3.329.686.257,56 динара за решавање 5.587 вишкова запослених у 64 субјекта приватизације.

2. Подстицање запошљавања и укључивања теже запошљивих лица на тржиште рада и подршка регионалној и локалној политици запошљавања

Током 2016. године предузимане су мере на подстицању запошљавања и социјалног укључивања теже запошљивих лица и посебно осетљивих категорија незапослених лица, првенствено младих, вишкова запослених, лица без квалификација, ниско квалификованих и дугорочно незапослених као и особа са инвалидитетом за које су реализовани посебни пакети услуга.

У 2016. години, од укупно 146.891 (77.780 жена) незапослених лица укључених у мере активне политике запошљавања, 141.361 (77.772 жена) незапослено лице је из категорије теже запошљивих, што представља учешће од 96,24% у укупном броју незапослених лица укључених у мере.

Подстицање запошљавања вишка запослених и старијих

У 2016. години у мере активне политике запошљавања укључено је 12.311 (7.165 жена) лица из категорије вишка запослених, што представља учешће од 8,38% у укупном броју незапослених лица укључених у мере активне политике запошљавања.

Такође у мере је укључено и 24.492 лица из категорије старијих од 50 година (10.972 жена), што представља учешће од 16,67% у укупном броју незапослених лица укључених у мере активне политике запошљавања.

Подстицање запошљавања младих

Током 2016. године у мере активне политике запошљавања укључено је укупно 57.059 (28.995 жена) лица до 30 година старости, што представља учешће од 38,84% у укупном броју незапослених лица укључених у мере активне политике запошљавања.

Подстицање запошљавања лица без квалификација, ниско квалификованих и дугорочно незапослених лица

Током 2016. године у мере активне политике запошљавања укључено је 34.890 (17.155 жена) лица из категорије лица без квалификација и нискоквалификованих, што представља учешће од 23,75% укупном броју незапослених лица укључених у мере активне политике запошљавања.

Такође у мере је укључено и 72.923 (40.082 жена) дугорочно незапослених лица, што представља учешће од 49,64% у укупном броју незапослених лица укључених у мере активне политике запошљавања.

Подстицање запошљавања особа са инвалидитетом

Према подацима НСЗ, на дан 31. децембар 2016. године, на евиденцији незапослених лица налазило се укупно 22.582 особа са инвалидитетом (8.033 жена), а од тога је 15.778 ОСИ (5804 жена) активно и спремно да ради. У односу на укупан број незапослених лица (700.947), особе са инвалидитетом учествују са 3,22%.

Најзаступљенија категорија су особе са инвалидитетом којима је, у складу са Законом о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом, процењена радна способност (11.161), затим категорисана омладина (оштећење слуха, вида, ментална инсуфицијенција...) 4.577 лица, потом особе са инвалидитетом које су статус стекле према прописима из области борачко-инвалидске заштите 3.505, инвалиди рада 2.980 и остале категорисане особе са инвалидитетом 359. У 2016. години извршена је и процена радне способности за 4.990 лица.

Током 2016. године у мере активне политике запошљавања укључено је 8.219 (3.490 жена) особа са инвалидитетом, што представља учешће од 5,6% у укупном броју незапослених лица укључених у мере активне политике запошљавања.

Подстицање запошљавања корисника новчане социјалне помоћи

У циљу активације корисника новчане социјалне помоћи током 2016. године у мере активне политике запошљавања укључено је 10.631 лица (5.487 жена), што представља учешће од 7,24% у укупном броју незапослених лица укључених у мере активне политике запошљавања.

Подстицање запошљавања Рома

Број незапослених на евиденцији НСЗ на дан 31. децембар 2016. године, који су се изјаснили као припадници ромске националне мањине износио је 26.065 лица (11.993 жена), што представља учешће од 3,72% у укупној регистрованој незапослености.

Посматрано према образовној структури, лица без квалификација, односно са ниским нивоом квалификација (I и II ССС) чине близу 90% регистроване незапослености Рома/Ромкиња што представља значајно отежавајући фактор њиховог конкурентног иступања на тржишту рада и утиче на низак ниво интересовања послодаваца за њихово запошљавање/радно ангажовање.

Током 2016. године у мере активне политике запошљавања укључено је 4.308 Рома (1.851 жена), што представља учешће од 2,93% у укупном броју незапослених лица укључених у мере активне политике запошљавања.

Подстицање запошљавања жена

На евиденцији НСЗ са стањем на дан 31. децембар 2016. године налазило се 360.877 жена.

У мере активне политике запошљавања током 2016. године, укључено је 77.780 жена, што представља учешће од 52,95% у укупном броју незапослених лица укључених у мере активне политике запошљавања.

Посматрано по категоријама теже запошљивости, у мере активне политике запошљавања укључено је 29.096 младих жена до 30 година старости, 7.170 из категорије вишка запослених, 10.973 старијих од 50 година, 17.155 жена без квалификација, 40.082 жене из категорије дугорочно незапослених, 3.490 жена са инвалидитетом, 1.851 Ромкиња, 5.487 корисница новчане социјалне помоћи, 5.720 корисница новчане накнаде за случај незапослености, 32 жртве породичног насиља и 3.744 самохраних мајки.

Подстицање развоја регионалне и локалне политике запошљавања и подстицање запошљавања у мање развијеним подручјима

Подршка регионалној и локалној политици запошљавања пружана је и током 2016. године кроз опредељивање средстава и буџета Републике Србије за суфинансирање програма или мера активне политике запошљавања предвиђених локалним акционим плановима запошљавања.

Одлуком министра надлежног за послове запошљавања одобрена су средства из буџета Републике Србије за суфинансирање програма или мера предвиђених локалним акционим плановима запошљавања по захтевима 97 јединица локалних самоуправа. Споразум о уређивању међусобних права и обавеза у реализацији програма или мера активне политике запошљавања НСЗ потписала је са 84 јединице локалних самоуправа док је 13 јединица локалних самоуправа одустало од реализације одлуке.

За реализацију програма или мера предвиђених локалним акционим плановима у 84 јединице локалне самоуправе, утрошен је из буџета Републике Србије, као удео у суфинансирању, износ од 270.648.395,52 динара, а јединице локалних самоуправа определиле су 289.810.817,60 динара по основу којих је у мере укључено 4.395 незапослених лица.

Поред наведеног, НСЗ је са 54 јединица локалних самоуправа, које су у својим буџетима обезбедиле 431.463.531,64 динара и самостално финансирале програме или мере активне политике запошљавања, закључила споразуме о техничкој сарадњи ради реализације програма или мера. На овај начин у мере укључено 3.308 незапослених лица.

У циљу сагледавања капацитета јединица локалне самоуправе за анализу података и утврђивање мера активне политике запошљавања у складу са потребама локалног тржишта рада, уз подршку ИПА 2012 Пројекта техничке подршке израђен је документ *„Процена области, опсега и ефеката активних програма тржишта рада, са фокусом на угрожене категорије, који се спроводе путем локалних акционих планова запошљавања у периоду 2010–2016”*, а један број јединица локалних самоуправа додатно је обучен за израду локалних акционих планова запошљавања на основу стања и кретања на локалном тржишту рада.

3. Унапређење квалитета радне снаге и улагање у људски капитал

Унапређење квалитета људског капитала посматра се као кључни фактор дугорочног економског и друштвеног развоја и укључује све процесе и активности које имају за циљ повећање запошљавања и продуктивности рада, развој и едукацију радне снаге, кроз повећање квалификација и компетенција радне снаге, односно стицање знања и вештина за којима постоји потражња на тржишту рада, чиме се утиче и на смањивање неусклађености понуде и тражње на тржишту рада, односно неусклађености света рада и образовања.

Током 2016. године наставило се са промоцијом и даљим развојем каријерног вођења и саветовања, како кроз учешће на регионалним манифестацијама и националној годишњој конференцији из области каријерног вођења и саветовања, тако и кроз рад на изради предлога стандарда услуга каријерног вођења и саветовања са циљем унапређивања ових услуга у школама и канцеларијама за младе и промоцији перспективних образовних профила.

У 2016. години отворено је 20 нових центара за информисање и професионално саветовање при локалним самоуправама и у филијалама НСЗ а успостављен је и један каријерни инфо центар при канцеларији за младе.

Током 2016. године формирана је и започела са радом међусекторска радна група за припрему усаглашене класификације занимања с обзиром да постојећа Јединствена номенклатура занимања није актуелна према променама на тржишту рада и међународној класификацији занимања ISCO-08. Израда усаглашене класификације занимања омогућиће успостављање везе између тржишта рада и образовног система, као и обезбеђивање веза и упоредивости података из различитих административних извора, чиме се даље стварају услови за усвајање Националног оквира квалификација који треба да омогући прилагођавање система образовања потребама привреде, као и мобилност и проходност појединца кроз систем образовања.

Учешће у реализацији пројеката

Пројекат *„Унапређење конкурентности и запошљавање”* који се реализује у сарадњи са Светском банком (период 2016-2018. године) има за циљ унапређење делотворности и координације између одабраних јавних политика и програма ради ублажавања и отклањања препрека за повећање конкурентности и повећање запослености. Активности које су планиране у делу политике запошљавања, представљају део реформе НСЗ, ради унапређења ефикасности рада и квалитета услуга НСЗ које се пружају – незапосленим лицима и послодавцима (интензивирање прикупљања података о слободним радним местима, јачање капацитета и унапређење процедура саветника за запошљавање у циљу интензивнијег рада са тражиоцима запослења,

унапређење концепта програма јавних радова, унапређење дизајнирања мера активне политике запошљавања систематским коришћењем информација о ефектима мера...).

НСЗ је, уз подршку ангажованих експерата, израдила и усвојила Акциони план за повећање квалитета услуга које се пружају послодавцима и незапосленим лицима, док је припрема Акционог плана за мониторинг, евалуацију и редизајнирање мера активне политике запошљавања у току. Укупно је дефинисано 12 индикатора чија ће се реализација пратити до 2018. године.

Пројекат **„Повећање ефикасности политике запошљавања према угроженим групама”** ИПА 2012, обухвата низ активности, усмерених ка даљем ширењу мреже клубова за тражење посла, центара за каријерно вођење и саветовање и самоуслужних станица у НСЗ односно јединицама локалне самоуправе, као и укључивања незапослених лица у обуке за потребе тржишта рада, уз пилотирање нове мере „каравани запошљавања”. Током 2016. године опремљено је и отворено 60 клубова за тражење посла и 20 центара за информисање и професионално саветовање. За пилот меру „каравани запошљавања” одабрано је 20 филијала НСЗ, углавном из округа са већином мање развијених општина. Ова пилот мера је започета у септембру 2016. године са циљем приближавања услуга неактивном и незапосленом становништву и њихове активације пријављивањем на евиденцију незапослених.

Пројекат **„Техничка помоћ за јачање капацитета у области политике запошљавања”** ИПА 2013, који се односи на даљи развој и унапређење програма обука потребних на тржишту рада, са циљем смањења неусаглашености понуде и потражње и повећавање ефикасности политике запошљавања према особама са инвалидитетом, започео је са реализацијом у 2017. години.

Уз помоћ пројекта Међународне организације за миграције (ИОМ) **„Укључивање миграција у националне развојне стратегије”**, током 2016. године започете су активности на обезбеђивању експертске подршке за развој концепта програма мобилности незапослених лица у тражењу посла и пружена је техничка подршка у промоцији и штампању прописа из области запошљавања.

Пројекат **„Подришка спровођењу Програма реформи политике запошљавања и социјалне политике (ESRP) у Републици Србији са фокусом на политику запошљавања и повећања запошљивости младих”** је део ширег програма Швајцарске агенције за развој и сарадњу (СДЦ) из априла 2015. године **„Од образовања до запошљавања: развој вештина младих и приватно-јавних партнерстава у Републици Србији”(E2E)**, чији општи циљ је инклузивно и одрживо повећање запошљивости младих у Србији. Пројектне активности су усмерене на реализацију мера које су у ЕСРП предвиђене за унапређење положаја младих на тржишту рада (Тржиште рада и запошљавање, Циљ 4 – *Унапређење положаја младих на тржишту рада*).

У оквиру фазе 1 пројекта (пилот фазе), која је трајала од октобра 2015 до септембра 2016. године, спроведене су следеће активности:

- додељена су средства за реализацију 10 пројеката који су тестирали иновативне приступе за повећање запошљавања и запошљивости младих;
- започете су активности на унапређењу правног оквира програма стажирања и приправништва који би омогућио укључивање већег броја младих на праксу и припремљен предлог за унапређење досадашњег модела пракси;
- урађена је евалуација пакета услуга за младе и мера активне политике запошљавања - стручна пракса и стицање практичних знања, које реализује Национална служба за запошљавање и сета мера за младе, које подржава Министарство омладине и спорта, а спроводе канцеларије за младе и организације цивилног друштва и дате препоруке за унапређење делотворности мера које се пружају незапосленим младима;
- утврђене су смернице за Стратешки дијалог у области запошљавања и запошљивости младих;
- урађена је анализа „Процена јавних расхода из буџета Републике Србије утрошених у периоду 2013-2015. године на политике усмерене ка повећању запошљивости и запошљавање младих”;
- урађена је анализа „Предузетничко образовање – компаративни преглед образовних политика, модела и праксе”, у оквиру које су дате препоруке за даљи развој предузетничког учења у образовном систему Републике Србије.

Фаза 2 пројекта је започела усвајањем Анекса 2 Споразума закљученог између Владе Републике Србије и Владе Швајцарске Конфедерације од 12. децембра 2016. године.

У оквиру компоненте 6 пројекта **„Европска подршка за инклузију Рома – Овде смо заједно”** пружена је техничка помоћ и подршка у оснивању нових и развоју постојећих предузећа, са циљем стварања могућности за запошљавање, социјалну мобилизацију и побољшану инклузију Рома. У складу са идентификованим потребама и расположивим средствима у оквиру пројекта, техничка помоћ укључивала је обуку, менторство, набавку опреме и друге видове помоћи и подршке, која омогућава успостављање или ширење пословне активности привредног субјекта, чиме се стварају потребни услови за отварање нових одрживих радних места. Изабраних 17 предузећа/иницијатива запослило је 60 Рома/Ромкиња.

Пројекат **„Подстицање запошљавања младих”** спроводи Немачка организација за међународну сарадњу (ГИЗ) у сарадњи са главним партнером Министарством омладине и спорта, док су кључни партнери Министарство просвете, науке и технолошког развоја и Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања. Пројекат има за циљ унапређење услова за боље позиционирање младих на тржишту рада, уз успостављање и јачање локалних иницијатива за запошљавање младих старости од 15-35, као и младих из осетљивих група (посебно NEET), а који се реализује у Сремском, Јужно –банатском, Нишавском и Јабланичком округу. Мере се реализују пре свега кроз каријерно вођење и саветовање о запошљавању, помоћ у покретању сопственог посла у ИТ / креативним индустријама у оквиру HUB- ова и сопственог посла у пољопривреди у оквиру задруга, краткорочне и дугорочне стручне обуке, обуке за познатог послодавца и посредовање у запошљавању у сарадњи са НСЗ. 1862 младих је информисано о различитим видовима подршке у области каријерног вођења и саветовања. Обукама за познатог послодавца и обукама за потребе тржишта рада обухваћено је 90 лица, од чега је 65 запослено. Унапређене су предузетничке вештине 50 младих у средњим стручним школама који су основали 5 ученичких компанија, док је 30 младих подржано у настојању да постану предузетници, од чега 15 кроз пословно менторство, а 6 кроз програме стручне праксе. Такође, реализована је обука у вези метода стручног саветодавног рада за 18 саветника НСЗ.

Током 2016. године започела је реализација пројекта **„Платформа за запошљавање и социјалну политику (ЕСАП)”** који се спроводи у склопу ИПА 2015 вишекорисничке грант шеме и обухвата земље западног Балкана. Пројекат финансира Европска комисија а носилац пројекта је Савет за регионалну сарадњу и Међународна организација рада уз подршку Генералног директората за запошљавање, социјална питања и инклузију Европске комисије. Пројекат има за циљ да допринесе унапређењу политике, институционалном оквиру и резултатима, као и регионалној сарадњи у областима запошљавања, људског капитала и социјалне политике у земљама западног Балкана. Пројектом је предвиђено: успостављање регионалне платформе за запошљавање и социјална питања, пружње подршке процесима припреме, мониторинга и накнадног праћења интегрисаних ЕРП и ЕСРП програма, јачање капацитета и постојеће мреже јавних служби за запошљавање, како би се лакше остварили циљеви дефинисани Стратегијом развоја југоисточне Европе 2020 и извршиле припреме за будуће приступање ЕУРЕС-у. Током 2016. године одржано је више тематских састанака и спроведено регионално истраживање мера активне политике запошљавања, укључујући и Каталог мера активне политике запошљавања, представљени су резултати компаративне анализе у области мерења учинка у службама за запошљавање у шест земаља - учесница пројекта, што је послужило као основ за покретање иницијативе међусобног учења (benchmarking learning) базираној на методологији која се примењује у ЕУ, а која се путем ЕСАП пројекта планира спровести и у земљама Западног Балкана у 2017. години.

ТАБЕЛА РЕАЛИЗОВАНИХ ПРИОРИТЕТА, МЕРА И АКТИВНОСТИ НАПЗ

**I ПОБОЉШАЊЕ УСЛОВА НА ТРЖИШТУ РАДА И УНАПРЕЂЕЊЕ
ИНСТИТУЦИЈА ТРЖИШТА РАДА**

Мера/активност	Исход / Очекивани резултат	Носиоци активности	Извор финансирања	Извештај о предузетим мерама и активностима
1.1. Унапредити законодавни оквир од утицаја на политику запошљавања	Донета законска решења која доприносе побољшању стања на тржишту рада кроз развој социјалног предузетништва и социјалног запошљавања. Донета законска решења којим се доприноси побољшању регулаторног оквира у области заштите запослених на привременом раду у иностранству. Ревидирана Национална стратегија запошљавања за период 2011-2020. године	Надлежна министарства Социјални партнери МРЗБСП	Буџет Републике Србије	Закон о условима за упућивање запослених на привремени рад у иностранство и њихову заштиту ступио је на снагу 13. јануара 2016. године. У току 2016.године започете су активности на припреми прописа који треба да допринесу унапређењу услова рада, запослених преко агенција за привремено запошљавање, смањењу рада на црно и активацији теже запошљивих лица кроз облике социјалне економије (закон о раду преко агенција за привремено запошљавање, закон о привременом радном ангажовању на сезонским пословима и закон о социјалном предузетништву). Уз подршку Светске банке и МОП припремљен је документ „Процена успешности Националне стратегије запошљавања за период 2011-2020. године, за првих пет година примене” и достављен Европској комисији на коментар. УГС НЕЗАВИСНОСТ је у сарадњи са Фондом Центар за демократију, учествовао у спровођењу пројекта „Радна права у Србији – Праћење примене регулативе и увођење измена кроз креативно заговарање” а један од резултата пројекта је израђена „Анализа ефеката примене измена и допуна Закона о раду”. УПС је уз подршку SOLIDAR Swiss Labour Assistance SLA, реализовала пројекат који је за циљ имао унапређење положаја младих са аспекта њихове запошљивости и бољег положаја на тржишту рада уз подршку и снажнију улогу послодаваца, као и подстицање активног информисања и укључивања послодаваца у организовање стручне праксе.
1.2. Примена Програма реформи политике запошљавања и социјалне политике	Спроведене реформске активности у области политике запошљавања и социјалне политике.	Надлежна министарства МРЗБСП НСЗ	Буџет Републике Србије Донатори	ЕСРП је усвојен 31. маја 2016. године. У организацији Владе РС и Европске комисије 25. новембра 2016. године одржана је међународна конференција „ЕСРП: Резултати и изазови” са циљем размене досадашњих искустава/резултата у спровођењу активности утврђених овим документом и утврђивања даљих праваца заједничког међусекторског рада. СДЦ је пружила подршку спровођењу ЕСРП са фокусом на политику запошљавања и повећање запошљивости младих.

1.3. Унапредити капацитете НСЗ	Повећање броја саветника у НСЗ који раде директно са незапосленим лицима, активним тражиоцима запослења, кроз унутрашњу реорганизацију НСЗ. Донет програм стручног оспособљавања и усавршавања запослених у НСЗ и успостављен систем провере стручне оспособљености.	НСЗ	Будет Републике Србије Светска банка	У оквиру пројекта „<i>Унапређење конкурентности и запошљавања</i>” у делу активности које се односе на уједначавање броја незапослених по саветнику за запошљавање, НСЗ је започела сагледавање могућности за премештај запослених који обављају административне послове и послове евидентичара, а који поседују тражене квалификације, на послове саветника за запошљавање. На овај начин, током 2016. године повећан је број саветника за запошљавање за 18 лица. У складу са усвојеним Програмом стручног оспособљавања и усавршавања запослених у НСЗ током 2016. године интензивирани су активности на успостављању система провере стручне оспособљености. У оквиру пројекта „<i>Функционална анализа пружања услуга у сектору социјалног осигурања</i>” израђена је од стране експерата Светске банке „Анализа ефикасности НСЗ” и дате препоруке за повећање ефикасности и ефективности филијала НСЗ.
1.4. Унапредити квалитет и ефикасност услуга посредовања у запошљавању НСЗ	Усвојен акциони план НСЗ за унапређење квалитета услуга које се пружају послодавцима и незапосленим лицима Организоване обуке за запослене у НСЗ за рад са послодавцима. Организоване обуке за запослене у НСЗ о примени савремених метода рада посебно метода и техника саветовања теже запошљивих лица, са посебним фокусом на профилисање. Унапређено управљање обимом клијената на нивоу филијала.	НСЗ	Будет Републике Србије Светска банка	Крајем 2016. године НСЗ је, уз подршку ангажованих експерата, израдила и усвојила Акциони план за повећање квалитета услуга које се пружају послодавцима и незапосленим лицима. Саставни део овог акционог плана је реализација процеса сертификације саветника за запошљавање у НСЗ и унапређење метода и техника стручног саветодавног рада са незапосленим лицима.
1.5. Унапредити квалитет и ефикасност услуга	Обезбеђени људски и материјални ресурси у НСЗ за планирање каријере и каријерно информисање.	НСЗ Јединице локалне самоуправе	Будет Републике Србије Будет јединице локалне	У оквиру пројекта „ <i>Повећање делотворности политике запошљавања према угроженим групама</i> ” реализована је обука за саветнике за каријерно информисање у ЦИПС за 10 полазника који су радно ангажовани у новооснованим ЦИПС (формираним при јединицама

каријерног вођења и саветовања у НСЗ	Обезбеђени ресурси за реализовање мера АПЗ у свим филијалама НСЗ укључујући новоотворене Центре за информисање и професионално саветовање.		самоуправе ИПА 2012	локалне самоуправе).
1.6. Унапредити капацитете агенција за запошљавање и развити различите облике сарадње агенција и НСЗ	Ојачани капацитети агенција посебно за обављање послова професионалне оријентације, саветовања о планирању каријере, вођење евиденција и др. Наставак припремних активности за приступање ЕУРЕС мрежи.	Агенције за запошљавање НСЗ	Буџет Републике Србије ИОМ	НСЗ је 1. јуна 2016. године организовала ТАИЕХ радионицу „Развој сарадње НСЗ и агенција за запошљавање” током које су представљени примери добре праксе који се односе на размену информација о корисницима услуга између јавних служби за запошљавање и агенција, интернет посредовање, ефекти реализације заједничких мера и активности, активности које је потребно предузети у циљу приступања ЕУРЕС мрежи, обезбеђивање слободног кретања радника и радних дозвола, посредовање у запошљавању за рад у иностранству, запошљавање страних држављана, и приступ јавних служби и агенција ЕУРЕС порталу. Такође, разматрани су различити облици сарадње у области послова професионалне оријентације.
1.7. Јачати капацитете локалних савета за запошљавање и подстицати дијалог и сарадњу на регионалном нивоу	Развијена партнерства и сарадња јединица локалне самоуправе у циљу подстицања размене примера добре праксе и координације локалних политика. Формирани заједнички локални савети за запошљавање удруживањем више јединица локалне самоуправе на регионалном нивоу. Развијање стандарда и модела за укључивање представника привредног и омладинског сектора у локалне савете за запошљавање у својству сталних чланова савета.	Јединице локалне самоуправе Стална конференција градова и општина (СКГО) МРЗБСП МОС НСЗ Социјални партнери	Буџет Републике Србије Буџет јединице локалне самоуправе	Крајем 2016. године, а уз подршку Пројекта техничке подршке ИПА 2012 обучено је 42 представника локалних савета за запошљавање, јединица локалних самоуправа и НСЗ за израду локалних акционих планова запошљавања на основу стања и кретања на локалном тржишту рада. Додатна подршка пружена је од стране наведеног пројекта кроз израду документа „Процена области, опсега и ефеката активних програма тржишта рада, са фокусом на угрожене категорије, који се спроводе путем локалних акционих планова запошљавања у периоду 2010 –2016.године”. У извештајном периоду нису формиран заједнички локални савети за запошљавање. МОС подржало је развој стандарда и модела за укључивање младих у локалне савете за запошљавање (који спроводи СКГО) кроз анализу институционалног и правног оквира политике запошљавања и образовања на локалном нивоу. УПС подстицала је активније укључивање послодаваца на локалном нивоу кроз организовање више састанака са послодавцима у Параћину, Новом Саду, Нишу, Крушевцу, Зрењанину, Младеновцу и др. током којих је разматрана и улога и значај локалних социјално-економских савета и локалних савета за запошљавање.

1.8. Јачати капацитете предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом	Пружена стручна помоћ и обезбеђена финансијска средства за побољшање услова рада и подстицање развоја носилаца послова професионалне рехабилитације.	МРЗБСП НСЗ Предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање ОСИ Удружење инвалидских предузећа Србије (УИПС)	Буџет Републике Србије Буџетски фонд за професионалну рехабилитацију и подстицање запошљавања ОСИ ИПА 2013	Током 2016. године настављено је са пружањем стручне и финансијске подршке предузећима за професионалну рехабилитацију и запошљавање ОСИ. Основано је пет предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање ОСИ, односно на дан 31. децембар 2016. године регистровано је 46 предузећа овог типа са 1.735 запослених, од којих је 1.167 ОСИ. Из Буџетског фонда предузећима за професионалну рехабилитацију и запошљавање ОСИ за субвенцију зарада за ОСИ и рефундацију трошкова купљеног и плаћеног репроматеријала и осталих помоћних материјала ради побољшања услова рада у овим предузећима исплаћено је 639.494.586,03 динара. Током 2016. године издато је и 10 одобрења за спровођење мера и активности професионалне рехабилитације ОСИ. Уз експертску подршку УНДП спроведена је процена спровођења Закона о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом и дате препоруке.
1.9. Унапредити методе евалуација мера активне политике запошљавања (АПЗ)	Примењује се ревидирана методологија мониторинга и евалуације активне политике запошљавања. Спроведене евалуације мера АПЗ. Израђени евалуациони извештаји за мере АПЗ на локалном и националном нивоу. Евалуациони извештаји се користе у процесу креирања политике запошљавања, посебно у процесу израде националног акционог плана запошљавања.	МРЗБСП НСЗ	Буџет Републике Србије Светска банка	НСЗ је припремила Нацрт Акционог плана за праћење, евалуацију и редизајнирање мера активне политике запошљавања и профилисање незапослених према степену ризика од дугорочне незапослености. У току је израда коначне верзије наведеног документа у сарадњи са експертима уговореним од стране Светске банке. Извршена је евалуација пакета услуга за младе и програма стручне праксе и стицања практичних знања уз подршку СДЦ. Уз подршку Пројекта техничке подршке ИПА 2012 извршена је евалуација мера активне политике запошљавања које се реализују у склопу локалних акционих планова запошљавања, са посебним фокусом на категорије теже запошљивих. Налази наведених евалуација примењени су у процесу припреме НАПЗ за 2017. годину. УГС НЕЗАВИСНОСТ је активно учествовао у раду радионица са експертима МОР и Светске банке које су за циљ имале ревидирање методологије мониторинга и евалуације активне политике запошљавања, са посебним фокусом на ревизију индикатора за њено праћење и спровођење.
1.10. Спровођење анкете за праћење потреба и прогнозирања кретања на тржишту рада и	Спроведена анкета послодаваца о потребама за занимањима, квалификацијама и знањима и вештинама радне снаге коју запошљавају или	НСЗ Удружења послодаваца	Буџет Републике Србије	НСЗ је спровела годишње национално анкетно истраживање потреба послодаваца (Анкета послодаваца 2016/2017), на малим, средњим и великим предузећима у девет макросектора привреде. Од 5.000 планираних предузећа за истраживање, анкетању је приступило 3.775. Регистрована стопа реализације износи 75,5%, што представља високу стопу реализације и даје потребну поузданост и валидност резултатима анализе података.

унапређење процедура за планирање на националном и локалном нивоу	намеравају да запосле, на нивоу филијала НСЗ. Израђени прогностички извештаји на локалном и националном нивоу. Извештаји о прогнозама кретања на тржишту рада се користе у процесу креирања политике запошљавања, политике образовања, у процесу израде националног и локалних акционих планова запошљавања, као и израде плана рада филијала НСЗ.			Кретање запослености у наредној 2017. години - На основу истраживања процењује се да ће у предузећима бруто стопа креирања послова износити 8,9%, док би бруто стопа гашења послова износила 4,8%, што би довело до позитивне нето стопе креирања послова од 4,0%. Раст запослености предвиђен је у свим макросекторима осим у Финансијском, где је процењена стопа раста -3,2%. Натпросечне очекиване стопе раста регистроване су у макросекторима Трговина 6,3%, Прерађивачка индустрија 5,3% и Грађевинарство 4,8%. Очекивана бруто стопа реалокације послова биће 13,7% и утицаће на смањење динамизама на тржишту рада. Изнад просечна реалокација очекује се у макросекторима: Трговина 20,7%, и Наука, администрација, здравство и уметност 18,7%. Када је реч о креирању и гашењу послова по величини предузећа, позитивну нето стопу креирања очекују сви типови предузећа. Натпросечну стопу раста очекују мала предузећа 7,4% и средња предузећа 4,3%. Посматрано по регионима, у свим регионима очекује се позитивна стопе раста. Изнадпросечна стопа раста очекује се у Региону Јужне и Источне Србије 5,4% и Региону Војводине 4,5%. Планирано нето креирање и гашење послова по степену образовања је таквих карактеристика да у планираном запошљавању биће највише заступљена лица са средњим образовањем (III и IV степен) и основним образовањем, као и високим образовањем (најмање четворогодишње студије/VII-1 степен). Подршка наведеном истраживању НСЗ пружена је од стране ПКС и УПС.
1.11. Активација радно способних корисника новчане социјалне помоћи	Успостављена сарадња НСЗ, центара за социјални рад и образовних установа и канцеларија за младе и унапређене процедуре за пружање интегрисаних услуга на локалном нивоу. Потписани споразуми о сарадњи између филијала НСЗ и центара за социјални рад.	МРЗБСП МПНТР МОС НСЗ Центри за социјални рад Канцеларије за младе	Буџет Републике Србије Светска банка	У складу са Уредбом о мерама социјалне укључености корисника НСП, НСЗ је потписала 5 протокола о сарадњи са центрима за социјални рад. На основу потписаних протокола о сарадњи, у 24 филијале НСЗ, одржана су 223 састанка са представницима центара за социјални рад, у циљу координације активности између институција, планирања и реализације заједничких активности и размене података. У 2016. години формирана је радна група за израду Нацрта закона о социјалној заштити којим ће се додатно уредити радна активација радно способних корисника НСП.
1.12. Даље развијати клубове за тражење посла	Отворени нови клубови за тражење посла у НСЗ и локалним самоуправама и повећан број незапослених	МРЗБСП НСЗ	Буџет Републике Србије ИПА 2012	Уз подршку ИПА 2012 пројекта, отворено је 60 нових клубова за тражење посла (при филијалама НСЗ и при локалним самоуправама). У новоотвореним клубовима за тражење посла обуку је похађало 1.982 лица (при филијалама НСЗ 597 лица и при локалној самоуправи 1.385

	лица која су завршила обуку у клубу за тражење посла.			лица). У оквиру постојеће мреже 25 клубова за тражење посла, који функционишу у оквиру 23 филијале НСЗ, обуке је похађало 3.968 (2.488 жена) незапослених лица.
--	---	--	--	--

II ПОДСТИЦАЊЕ ЗАПОШЉАВАЊА И УКЉУЧИВАЊА ТЕЖЕ ЗАПОШЉЛИВИХ ЛИЦА НА ТРЖИШТЕ РАДА И ПОДРШКА РЕГИОНАЛНОЈ И ЛОКАЛНОЈ ПОЛИТИЦИ ЗАПОШЉАВАЊА

Мера/активност	Исход / Очекивани резултат	Носиоци активности	Извор финансирања	Извештај о предузетим мерама и активностима
2.1. Побољшати ефикасност посредовања у запошљавању, са посебним фокусом на категорије теже запошљивих лица	Посредовано према потребама послодаваца. Информисани послодавци о остваривању олакшица и могућностима запошљавања теже запошљивих лица (млади до 30, старији од 50, вишкови запослених, Роми, особе са инвалидитетом, радно способни корисници новчане социјалне помоћи).	НСЗ	Буџет Републике Србије	Током 2016. године, филијале НСЗ регистровале су потражњу за 71.692 извршиоца. На основу критеријума из пријава послодаваца извршена је прелиминарна селекција кандидата, информисање о условима понуде и послодавцима је упућено 255.360 кандидата, ради избора за заснивање радног односа или друге врсте радног ангажовања. Запослено је 36.632 лица, што представља 51,10% задовољења исказаних потреба. Такође, извршено је и 28.008 обилазака послодаваца, у циљу обезбеђивања пријава слободних послова за посредовање у запошљавању лица са евиденције НСЗ, испитивања будућих потреба послодаваца, успостављања сарадње са новооснованим послодавцима и онима који се последње две године нису обраћали НСЗ за посредовање у запошљавању, као и информисања о мерама АПЗ и услугама НСЗ усмерених на запошљавање теже запошљивих лица. Као резултат описаних активности са послодавцима, по пријављеним потребама за запошљавање у 2016. години, послодавцима су упућена укупно 151.012 лица из категорија: млади до 30, старији од 50, вишкови запослених и Роми. На основу извршених посредовања у запошљавању, запослено је 22.258 лица из наведених категорија. Током 2016. године филијалама НСЗ поднето је 1.289 пријава потреба за запошљавањем/радним ангажовањем 3.094 ОСИ. Након спроведеног поступка прелиминарне селекције кандидата, по наведеним пријавама, послодавцима је упућено укупно 5.009 ОСИ. На основу поднетих извештаја о реализацији, запослено је 1.768 ОСИ.
2.2. Подстицати запошљавање теже запошљивих	Запошљавање лица из категорије теже запошљивих лица (млади	НСЗ Јединице локалне	Буџет Републике Србије Буџет јединице	Током 2016. године уз субвенцију за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих запослено је укупно 3.218 лица, од којих 232 ОСИ. Од укупног броја лица обухваћених субвенцијом 46%

лица коришћењем субвенција за запошљавање	до 30 година, старији од 50 година, вишкови запослених, Роми, особе са инвалидитетом, радно способни корисници новчане социјалне помоћи), кроз програм субвенција за запошљавање.	самоуправе	локалне самоуправе	(1.483 лица) су жене. Уз субвенцију дела зараде корисника НСП запослено је 41 (19 жена) лице. Субвенцију за samozapošljavanje остварило је укупно 3.594 (1.563 жена) лица, од којих 91 ОСИ. Програмом менторинга у обухваћено је укупно 449 предузетника/корисника субвенције за samozapošljavanje.
2.3. Развој концепта програма мобилности незапослених лица у тражењу посла, укључујући и сезонске послове	Предложене нове мере подршке у циљу повећања мобилности и запошљавање теже запошљивих лица, посебно у мање развијеним општинама (на пилот основи). Предложене нове мере активације незапослених лица на тржиште рада, кроз ангажовање на сезонским пословима.	МРЗБСП МОС НСЗ	Буџет Републике Србије ИОМ	Дана 7. марта 2016. године формирана је Радна група за припрему Нацрта закона о привременом радном ангажовању на сезонским пословима. Одржано је 5 састанака са надлежним институцијама, укључујући и органе обавезног социјалног осигурања са циљем утврђивања најадекватнијег модела нормативног уређења ове области. Током 2016. године од укупног броја тражених извршилаца (71.692) преко НСЗ, за 645 извршилаца послодавци су тражили услугу међурегионалног посредовања ради задовољавања потреба на који начин је запослено 172 лица. Пројекти удружења и канцеларија за младе које је МОС финансијски подржало током 2016. године су у великој мери били усмерени на подстицање предузетништва неактивних младих у руралним срединама, обезбеђивањем неопходних обука и средстава подршке за покретање различитих послова из области пољопривреде и омогућавања прилика за обављање сезонских послова у наредном периоду. У оквиру споразума који УГС НЕЗАВИСНОСТ има са мађарским синдикатом, у јуну 2016. године у Сегедину, одржан је семинар под називом „Оснаживање социјалног дијалога са аспекта потенцијалних нових чланица европских интеграција – јачање пограничне сарадње и размена искустава”. Међу предлозима за конкретну билатералну сарадњу две синдикалне централе, посебно место заузима развој пограничне сарадње који подразумева изградњу виртуелне мреже размене информација о тржишту рада и миграцијама, односно пограничним кретањима радне снаге. Имплементација ових пројектованих активности допринела би повећању запошљивости лица из пограничне зоне уз српско-мађарску границу.
2.4. Спровођење пакета услуга за вишкове	Интензивирана сарадња НСЗ, јединица локалне самоуправе и послодаваца	НСЗ Социјални партнери	Буџет Републике Србије Буџет јединице	Током 2016. године НСЗ је 124 послодавца доставило предлог Програма за решавање вишка запослених са предвиђеним вишком од 11.527 запослених. Обављено је укупно 119 састанака са руководством

запослених	који имају вишкове запослених-и послодаваца који имају потребе за новим запошљавањем, у циљу превенције пасивизације и дугорочне незапослености лица из категорије вишкова. Лица у статусу вишкова запослених обухваћени пакетом услуга и приоритетно се укључују у мере АПЗ.	Јединице локалне самоуправе	локалне самоуправе Светска банка	96 послодаваца, а укупно 3.133 лица потенцијалних вишкова информисано је о услугама које пружа, односно о мерама активне политике запошљавања које реализује НСЗ. У циљу прикупљања потреба за запошљавањем филијале НСЗ реализовале су 598 обилазака код 517 послодаваца. Као резултат извршених обилазака, послодавци су НСЗ доставили 970 пријава потребе за запошљавањем 3.513 извршилаца. На подручјима где су послодавци решавали вишак запослених, филијале НСЗ су оствариле сарадњу са 24 јединице локалне самоуправе које су се активно укључиле у процес решавања вишка запослених као и са 1.317 послодаваца. Као резултат извршених обилазака, послодавци су доставили НСЗ 2.351 пријаву потребе за запошљавањем 9.599 извршилаца. У склопу пакета услуга за вишкове запослених, а у циљу превенције незапослености обављено је 1.198 индивидуалних разговора са потенцијалним вишковима запослених а у мере активне политике запошљавања (обука за активно тражење посла, обука за развој предузетништва и психолошка подршка планирању каријере) укључено је 76 лица из ове категорије односно пре пријаве на евиденцију незапослених. Укупан број вишкова запослених (новопријављени и остали) са којима је утврђен индивидуални план запошљавања је 56.498, а у мере активне политике запошљавања укључено је 12.311 (7.165 жена) лица из категорије вишкова запослених,
2.5. Укључивати незапослена лица старија од 50 година у мере активне политике запошљавања	Повећан број незапослених лица старијих од 50 година укључених у мере АПЗ и запослених уз субвенцију за самозапошљање и субвенцију за запошљавање.	НСЗ Јединице локалне самоуправе Социјални партнери	Буџет Републике Србије Буџет јединице локалне самоуправе	У 2016. години у мере активне политике запошљавања, укључено је 24.492 (10.972 жене) лица из категорије старијих од 50 година, што представља повећање за 1.739 лица (7,64%), у односу на 2015. годину. Информативно-саветодавне услуге у пословним центрима користило је 3.939 (1.585 жена) лица старости преко 50 година. Дводневну обуку „Пут до успешног предузетника” завршило је 2.606 (979 жена) лица старости преко 50 година. Уз субвенцију за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих запослено је 1.077 (480 жена) лица преко 50 година старости, Субвенцију за самозапошљавање остварило је 921 (318 жена) лице из ове категорије.
2.6. Спровођење пакета услуга за младе	Повећан број младих укључених у мере АПЗ (посебно у програм стручне праксе, обуке за тржиште рада) и повећано	НСЗ Јединице локалне самоуправе МОС	Буџет Републике Србије Буџет јединице локалне самоуправе	У 2016. години у мере активне политике запошљавања укључено је 57.059 (28.995 жена) младих до 30 година. Уз субвенцију за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих, запослено је 1.750 (797 жена) младих до 30 година старости, док је уз субвенцију за запошљавање корисника новчане

	запошљавање младих уз субвенцију за запошљавање. Сprovedена <i>Net impact</i> евалуација пакета услуга за младе.	Канцеларије за младе Социјални партнери	ИПА 2012 Влада Швајцарске Конфедерације	социјалне помоћи запослено 4 (2 жене) младих до 30 година старости. МОС је током 2016. године финансирао и суфинансирао путем јавних конкурса 46 пројеката усмерених ка подстицању различитих облика запошљавања, samozapoшљавања и предузетништва младих. Кроз ове пројекте планирано је запошљавање око 400 младих; обезбеђивање програма стручне и радне праксе за 840 младих; обуке за 3.500 младих ради побољшања компетенција за запошљивости и отварање 6 пословних инкубатора. У оквиру пројекта „Подришка имплементацији ЕСРП, са фокусом на политику запошљавања и запошљивости младих” реализовано је истраживање „Евалуације пакета услуга за младе и релевантних програма и мера финансираних из буџета Владе Републике Србије који су усмерени ка младима” са циљем да се дефинишу препоруке за унапређење мера којима се пружа подршка младима у запошљавању и унапређује њихова запошљивост. Кроз евалуацију мера за подршку запошљавању и samozapoшљавању младих које је МОС финансирао, анализирани су ефекти пројеката реализованих у 2014. и 2015. години. У складу са налазима евалуације, кључни корак у унапређењу делотворности мера активне политике запошљавања и побољшању квалитета услуга које се пружају незапосленим младима, као саставни део пакета услуга за младе, односи се на јачање капацитета НСЗ у делу стручног саветодавног рада и развоја система профилисања незапослених лица али и истовремено интензивирати сарадњу са послодавцима, унапредити квалитет услуга које им се пружају и континуирано пратити учинак НСЗ. Током 2016. године УПС је у сарадњи са НСЗ публиковао „Водич за стручну праксу” намењен послодавцима, са циљем да се што већи број послодаваца укључи у организовање стручне праксе. УПС је промовисао самостално организовање праксе код послодаваца и отворио на свом сајту „БЕРЗУ пракси” где заинтересовани послодавци могу бесплатно да огласе конкурс за праксу. Реализовано је и истраживање о стручним праксама код послодавца, а резултати истраживања и кључне препоруке су путем електронске публикације прослеђени чланству и кључним актерима. УПС је у сарадњи са НСЗ и МРЗБСП организовао 5 јавних дешавања ради промоције значаја стручне праксе посебно на локалном нивоу. УГС НЕЗАВИСНОСТ је одржао у сарадњи са Фондацијом Фридрих Еберт низ предавања на тему „Положај младих на тржишту рада” информисујући младе апсолвенте и ученике завршних година занатских
--	--	--	--	--

				средњих школа и о мерама активне политике запошљавања намењеним младима.
2.7. Промовисати и подстицати предузетништво међу младима	Повећан број младих који су информисани о могућностима подршке за самозапошљавање. Пружена подршка младим предузетницима путем специјалистичких обука, доделе субвенције за самозапошљавање и програма менторинга у току пословања. Развијени механизме за финансијску подршку младима при покретању сопственог бизниса, посебно финансирањем start-up, социјалног и иновативног предузетништва, као и различитим видовима удруживања у руралним подручјима. Развијене афирмативне мере намењене младим женама које желе да постану предузетнице, посебно у руралним и мање развијеним подручјима. Унапређени и подржани различити видови омладинског, ђачког и студентског удруживања.	НСЗ МП МОС МПНТР Јединице локалне самоуправе Канцеларије за младе Организације цивилног друштва	Буџет Републике Србије Буџет јединице локалне самоуправе Влада Швајцарске Конфедерације	Током 2016. године информативно-саветодавне услуге користило је 5.615 младих до 30 година, Обуку НСЗ „Пут до успешног предузетника” завршило је 3.201 младих до 30 година, а субвенција за самозапошљавање одобрена је за 831 младих. Током 2016. године МП спровело је Програм подстицања развоја предузетништва кроз финансијску подршку за почетнике у пословању, за чија средства су могли да конкуришу и млади. Кроз Програм је опредељено 150,0 милиона РСД бесповртаних средстава из буџета и 350,0 милиона РСД кредитних средстава Фонда за развој. Такође, ово министарство је определило 10,0 милиона РСД из буџета за подршку активностима удружења за подстицање развоја образовања за предузетништво. Закључен је уговор са организацијом „Достигнућа младих у Србији” која једина спроводи лиценцирани програм ученичких компанија у средњим школама. У програм је укључено 220 средњих школа у Србији, а ученици имају могућност да кроз симулацију правог пословања развију предузетничке особине и стекну финансијску писменост. Путем јавног конкурса МОС је финансирало укупно 31 пројекат (од тога су 24 реализовала удружења младих, за младе и савези, а 7 јединице локалне самоуправе), који се баве информисањем и обукама за самозапошљавање и предузетништво младих. Од тог броја удружења су реализовала 5 пројеката која су имала за циљ промоцију социјалног предузетништва код младих, док је један пројекат имао директан циљ покретање технолошких START UP- ова. Финансијски су подржана и два пројекта која се баве оснаживањем младих за предузетништво кроз моделе ученичких компанија. Удружење „Омладински едукативни центар” је кроз Регионални центар за омладинско предузетништво у Економској школи у Нишу, укључило 110 ученика, три средње и једну специјалну школу за ученике са инвалидитетом у активности са циљем развоја предузетништва, производње и продаје примарно органских производа. Удружење „Достигнућа младих” је кроз пројекат реализовало 4 регионална такмичења и национално финале такмичења <i>Пословни изазов</i> кроз које је прошло 400 ученика, 100 наставника, 60 пословних ментора. МОС је финансијски подржало и пројекат удружења „Освежење” којим је иницирано удруживање 20 младих у задругу, у складу са прописом

				којим се уређује ова област. У оквиру пројекта „<i>Подстицање запошљавања младих</i>” који спроводи ГИЗ подржано је формирање социјалне одговорне задруге која ће запослити 40 младих из НЕЕТ категорије у руралним општинама Ниша. Поред тога пружена је подршка укључивању 60 нових младих чланова у оквиру две посајеће задруге (земљорадничка и пчеларска) из Лесковца. У сарадњи са РСЈП, а у оквиру пројекта ПЕРФОРМ, МОС је иницирао истраживање „Анализа регулаторног оквира предузетништва три најперспективније делатности, са предлогом поједностављења пословања за младе предузетнике” у оквиру кога се посебан сет препорука и мера односи на развој различитих модела финансирања предузетништва. Информисање заинтересованих о концепту и предностима које дуални и предузетнички модел образовања доноси је константно, а уз подршку Немачке развојне помоћи, Привредне коморе Аустрије и СДЦ организована је од стране МПНТР „Недеља дуалног образовања – септембар 2016”. У завршној фази је и двогодишњи пројекат Европске уније и SEECEL из домена предузетничког учења који је оријентисан на развој и имплементацију предузетничких компетенција у образовном систему. Пројектом „<i>Караван омладинског предузетништва</i>” у оквиру Године предузетништва, ПКС је на директан и индиректан начин, укључила више од 3000 младих потенцијалних предузетника из 19 општина на територији РС. Реализована су два петодневна семинара током којих је 120 младих предузетника користило експертску подршку да обликује своје пословне идеје и посатве их у реалне оквире. У сарадњи са општином Савски венац, у просторијама Бизнис центра, обезбеђен је простор и дефинисан менторинг програм за младе предузетнике, који ће се спроводити у трајању од 6 месеци од стране ПКС како би се пружила адекватна подршка младим почетницима у бизнису и омогућио несметан почетак пословања. У октобру 2016. године ПКС је реализовала конференцију на тему „Start-Up Ecosystem Serbia 2016” која је окупила предузетнике развијених <i>start-up</i> земаља (Финске, Израела и Немачке), као и више од 30 младих предузетника и представника државних институција. ПКС образовала је и Савет за омладинско предузетништво, са циљем да се хоризонтално повежу сви релевантни актери који спроводе активности на пољу развоја предузетништва.
--	--	--	--	--

2.8. Спровођење пакета услуга за лица без квалификација, ниско квалификоване и дугорочно незапослене	Лица без квалификација, нискоквалификовани и дугорочно незапослени укључени у програме додатног образовања и обуке и друге мере АПЗ.	МРЗСП МПНТР НСЗ Јединице локалне самоуправе	Буџет Републике Србије Буџет јединице локалне самоуправе	У циљу активације лица без квалификација и нискоквалификованих и дугорочно незапослених, ове категорије незапослених су приоритетно укључиване у мере активне политике запошљавања. Наиме, у мере активне политике запошљавања укључено је 34.890 (17.155 жена) лица без квалификација и нискоквалификованих, као и 72.923 (40.082 жене) из категорије дугорочно незапослених. Основно образовање одраслих (по моделу функционалног основног образовања одраслих) је реализовано у 68 основних школа на територији 15 школских управа, а програм је похађало 5.853 одраслих. Ванредно средње образовање за полазнике старије од 17 година је реализовано у 209 средњих школа, на територији 17 школских управа, а програм је похађало 2.801 полазник. Преквалификација, доквалификација и специјализација реализована је у 238 средњих школа, на територији 17 школских управа, а програме је похађало 6.747 одраслих полазника.
2.9. Спровођење пакета услуга за особе са инвалидитетом (ОСИ).	Особе са инвалидитетом укључене у мере АПЗ. Обезбеђена подршка и подигнут ниво радно-социјалне укључености ОСИ који се могу запошљавати под посебним условима.	МРЗСП НСЗ Удружења ОСИ	Буџет Републике Србије Буџетски фонд за професионалну рехабилитацију и подстицање запошљавања ОСИ ИПА 2013	Током 2016. године обављено је 29.510 индивидуалних разговора са ОСИ у циљу пружања информативно-саветодавне подршке у активном тражењу посла, процене запошљивости и утврђивања индивидуалног плана запошљавања. Након извршених процена запошљивости и утврђених 20.888 индивидуалних планова запошљавања у мере активне политике запошљавања укључено је укупно 8.219 (3.490 жена) ОСИ.
2.10. Активација корисника новчане социјалне помоћи	Повећано запошљавање корисника новчане социјалне помоћи уз подршку послодавцу исплатом дванаестомесечне субвенције дела зараде запослених.	НСЗ Центри за социјални рад	Буџет Републике Србије	Током 2016. године НСЗ је одобрила субвенцију дела зараде корисника НСП за 41 (19 жена) лице. Од укупног броја укључених, 35 лица припада категорији дугорочно незапослених корисника НСП.
2.11. Омогућити прилагођавање радних места за запошљавање ОСИ уз рефундацију	Повећан број прилагођених радних места особама са инвалидитетом која се запошљавају под посебним условима на	МРЗБСП НСЗ	Буџетски фонд за професионалну рехабилитацију и подстицање запошљавања	Уз рефундацију примерених трошкова прилагођавања радног места запослено је 12 (6 жена) ОСИ, које се запошљавају под посебним условима. Уз рефундацију трошкова зараде лицу ангажованом на пружању подршке (<i>радна асистенција</i>), запослено је 14 (4 жене) ОСИ.

трошкова послодавцу у складу са одредбама Закона о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом	отвореном тржишту и обезбеђена средства послодавцима за рефундацију примерених трошкова прилагођавања радних места.		ОСИ	
2.12. Промовисати запошљавање ОСИ без радног искуства уз субвенцију зараде, у складу са Законом о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом, као и запошљавање ОСИ уз ослобађање од плаћања дела доприноса и пореза на основу члана 45б. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање и члана 21г. Закона о порезу на доходак грађана	Информисати послодавце о могућностима коришћења субвенције зараде у трајању од 12 месеци за ОСИ без радног искуства, запослене на неодређено време. Информисани послодавци о могућности ослобађања од плаћања дела доприноса за ОСИ по члану 45б. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање и пореза на доходак грађана по члану 21г. Закона о порезу на доходак грађана.	МРЗБСП НСЗ Пореска управа	Буџет Републике Србије Буџетски фонд за професионалну рехабилитацију и подстицање запошљавања ОСИ	У циљу подстицања запошљавања незапослених ОСИ, НСЗ је пружила информативно-саветодавну подршку за 1.944 послодавца. Уз субвенцију зараде за ОСИ без радног искуства, запослено је 446 (200 жена) ОСИ. Право на ослобађање од плаћања дела доприноса и пореза за ОСИ, у 2016. години остварило је 127 послодаваца код којих је запослено 148 ОСИ.
2.13. Интензивирати активности усмерене ка	Повећан број Рома који активно траже посао.	НСЗ Центри за социјални рад	Буџет Републике Србије Донатори	Број незапослених лица на евиденцији НСЗ која су се изјаснила као Роми/Ромкиње на дан 31. децембар 2016. године износио је 26.065 Рома (11.993 Ромкиње), што представља повећање за 3.135 лица у

повећању мотивације за укључивање на тржиште рада незапослених лица ромске националности, посебно корисника новчане социјалне помоћи, уз јачање сарадње са јединицама локалне самоуправе и организацијама цивилног друштва, као и развој ромског предузетништва, посебно за жене	Повећан број Рома укључених у програме и мере активне политике запошљавања. Реализовани едукативни семинари и обуке о предузетништву за незапослене РOME.	Ромске невладине организације		односу на 2015. годину. Током 2016. године у мере активне политике запошљавања укључено је 4.308 (1.851 жена) Рома. Уз субвенцију послодавцу за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих запослено је 93 Рома, а 65 Рома, који су успешно завршили обуку за развој предузетништва, започео је сопствени посао уз доделу субвенције за samozapoшљавање и подршку менторинга у првој години пословања. У 2016. години започета је реализација пројекта „Интеграција Рома 2020” у земљана Западног Балкана који суфинансирају ЕУ и фондација Отворено друштво, а спроводи Регионални савет за сарадњу.
2.14. Подстицати запошљавање незапослених жена из посебно осетљивих категорија	Незапослене жене из посебно осетљивих категорија укључене у мере АПЗ, и то: - самохране мајке, - жене из сигурне женске куће односно жртве породичног насиља, - старије жене које су остале без посла (преко 45 година), - младе жене без радног искуства (до 30 година), - кориснице новчане социјалне помоћи - Ромкиње.	МРЗБСП НСЗ Социјални партнери Организације цивилног друштва	Буџет Републике Србије Донатори	Током 2016. године у мере активне политике запошљавања укључиване су жене из посебно осетљивих категорија: 3.744 самохраних мајки, 32 жене жртве породичног насиља, 10.972 жена старијих од 50 година односно 7.165 жена из категорије вишкова запослених, 29.096 жена до 30 година старости, 5.487 корисница НСП и 1.851 Ромкиња.

2.15. Подстицати женско предузетништво	Организоване обуке за предузетништво, додељене субвенције за samozapošljavanje женама предузетницама и реализован програм менторинга у току првих година пословања.	НСЗ Социјални партнери Организације цивилног друштва	Буџет Републике Србије Донатори	Дводневну обуку НСЗ „Пут до успешног предузетника”, завршило је 5.802 жена (45,83% од укупног броја). Субвенција за samozapošljavanje додељена је укупно 1.563 жени (43,55% од укупног броја субвенција), од којих је 33 жена са инвалидитетом. ПКС је одржала 10 радионица „Подршка развоју женског предузетништва”, одржане су обуке на тему „Укључивање предузетница у ланце добављача” и промовисани успешни примери „женских” предузећа. Унија послодаваца Војводине (УПВ) је организовала конференцију поводом иницијативе за формирање војвођанског Форума за женско предузетништво и завршетка регионалног пројекта „Женско предузетништво: мотор за стварање радних места у југоисточној Европи”.
2.16. Интензивирати активности на смањењу обима неформалне економије	Развој превентивних мера са циљем да сви запослени и послодавци раде у формалној економији (подизање свести о негативним последицама непријављеног рада, јачање подстицаја, размена искустава са државама у региону и налажење најбољих могућих решења за ефикасно сузбијање рада на црно...). Интензивирање рад надлежних инспекцијских служби. Унапређена сарадња надлежних институција (Инспекторат за рад, Пореска управа и РФ ПИО).	Инспекторат за рад Пореска управа РФ ПИО МРЗБСП НСЗ Координацио на комисија - Стручни тим за сузбијање неформалног рада Социјални партнери	Буџет Републике Србије	Током 2016. године, Инспекторат за рад је извршио укупно 53.069 инспекцијских надзора, уз повећану ефикасност, јер је приликом инспекцијских надзора затечено 19.472 лица на фактичком раду - рад „на црно”. Након надзора, послодавци су засновали радни однос са 17.589 лица која су била затечена на раду „на црно”. Откривено је 813 нерегистрованих субјеката, при чему је код истих, поред физичких лица која су обављала делатност нерегистровано, затечено још 459 ангажованих лица на раду „на црно”. Одбор за координацију инспекцијског надзора Координационе комисије коју је основала Влада РС, формирао је 7 радних група и 2 стручна тима, од којих је један стручни тим, који предузима мере и активности за сузбијање неформалног рада (рада „на црно”), а чији је носилац активности Инспекторат за рад. Инспекторат за рад је вршио ванредне, појачане, координиране инспекцијске надзоре са Пореском управом, туристичком, санитарном инспекцијом и пољопривредном инспекцијом у угоститељским објектима у Београду и другим градовима РС. Пореска управа је у току 2016. године предузимала све потребне мере и активности како би од 1. јануара 2017. године пореским обвезницима било омогућено електронско подношење Извештаја о извршењу обавезе запошљавања ОСИ (ИОСИ). Такође, у току је израда апликације за инспекторе који ће вршити контролу поднетих извештаја, као и подношење извештаја по налогу контроле у случају да обвезници нису поднели ИОСИ. У марту 2016. године окончан је Твининг пројекат „Унапређење социјалног дијалога”, у оквиру ког је израђена „Ситуациона анализа

				неформалне економије и неформалног запошљавања у Србији”, која разматра директне и индиректне методе мерења неформалне економије, односно идентификације типова непријављеног рада. Посебан сегмент анализе посвећен је положају младих у неформалној економији. Сегмент рада у неформалној економији деце и младих, обрађује се у оквиру пројекта МОР који се односи на борбу против дечијег рада, а током ког су рађене студије и анализе нормативног и ситуационог положаја деце и младих у процесу рада.
2.17. Суфинансирање програма и мера АПЗ предвиђених локалним акционим плановима запошљавања средствима из буџета Републике Србије	Одобрена средства аутономној покрајини односно јединици локалне самоуправе за учешће у финансирању програма или мера АПЗ предвиђених локалним акционим плановима запошљавања из републичког буџета.	МРЗБСП НСЗ Аутономна покрајина/ јединица локалне самоуправе	Буџет Републике Србије Буџет аутономне покрајине/ јединице локалне самоуправе	За учешће у финансирању програма или мера активне политике запошљавања предвиђених локалним акционим плановима запошљавања поднето је 109 захтева од стране јединица локалне самоуправе. Одлуком министра за рад, запошљавање, борачка и социјална питања о учешћу у финансирању програма или мера активне политике запошљавања предвиђених локалним акционим плановима запошљавања у 2016. години подржано је 97 захтева. Са 84 јединице локалних самоуправа закључени су споразуми о уређивању међусобних права и обавеза у реализацији програма или мера активне политике запошљавања, док је 13 јединица локалних самоуправа одустало од учешћа у финансирању. За реализацију програма или мера предвиђених локалним акционим плановима у 84 јединице локалне самоуправе, утрошен је из буџета Републике Србије, као удео у суфинансирању, износ од 270.648.395,52 динара, а јединице локалних самоуправа определиле су 289.810.817,60 динара по основу којих је у мере укључено 4.395 незапослених лица. НСЗ је са 54 јединица локалних самоуправа, које су у својим буџетима обезбедиле 431.463.531,64 динара и самостално финансирале програме или мере активне политике запошљавања, закључила споразуме о техничкој сарадњи ради реализације програма или мера. На овај начин у мере је укључено 3.308 незапослених лица.
III УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА РАДНЕ СНАГЕ И УЛАГАЊЕ У ЉУДСКИ КАПИТАЛ				
Мера/активност	Исход / Очекивани резултат	Носиоци активности	Извор финансирања	Извештај о предузетим мерама и активностима
3.1. Промовисати и даље развијати каријерно вођење и саветовање	Пружити подршку оснивању Националног форума за каријерно вођење и саветовање и	МПНТР МОС МРЗБСП НСЗ	Буџет Републике Србије	Фондација Темпус је и током 2016. године била контакт тачка за учешће у Европској мрежи политике целоживотног вођења. Euroguidance центар је у 2016. години уз подршку МПНТР организовао у фебруару и децембру конференције о каријерном

	учешће у раду Европске мреже политике целоживотног вођења. Обезбедити спровођење годишње евалуације програма и методологије за каријерно вођење и саветовање за младе у систему средњег и високог образовања. Обезбедити подршку за програме за канцеларије за младе за каријерно вођење и саветовање младих на локалном нивоу (укључујући и усавршавање представника канцеларија за младе за пружање услуга каријерног информисања младих). Активно учешће у спровођењу стратегија које се односе на каријерно вођење и саветовање и потписани протоколи о сарадњи у циљу реализације конкретних активности. Неформално образовање у сврху повећања запошљивости - организовање програма и обука за стицање преносивих вештина (комуникација, информатичка писменост,	Универзитетски и други каријерни центри Организације цивилног друштва	вођењу и саветовању у РС. Крајем новембра организовао је и национално такмичење добрих пракси у области каријерног вођења и саветовања и додељене су награде за најбоље у оквиру Четврте годишње националне Euroguidance конференције у децембру 2016. године. БОШ је у сарадњи са МПНТР организовао Други сајам школских тимова за каријерно вођење и саветовање који је окупио 20 најбољих школских тимова. МПНТР је било партнер БОШ у организовању Националне годишње конференције о каријерном вођењу и саветовању са циљем да се школама и наставницима пруже конкретни савети и механизми како да унапреде услуге каријерног вођења и саветовања и свој рад на пољу промоције школа и перспективних образовних профила. Представљена је „Анализа школских програма и планова за каријерно вођење и саветовању” која је урађена кроз истраживање „Заговарање за унапређивање квалитета у области каријерног вођења и саветовања у Србији – Каријерно вођење и саветовање на БИС-II”. МПНТР је партнер у реализацији пројекта „Подстицање запошљавања младих” и „Реформа средњег стручног образовања” које реализује ГИЗ у средњим стручним школама у РС. Кроз пројекат ГИЗ „Подстицање запошљавања младих”, реализоване су активности у циљу унапређивања услуга каријерног вођења и саветовања у школама и канцеларијама за младе. Реализоване су обуке акредитованог програма „Од школе до посла” које се спроводе са наставницима средњих стручних школа у пилот окрузима и у Београду. Укључено је преко 80 школа које су успоставиле тимове за каријерно вођење и саветовање и примењују програм у раду са младима, 550 ученика је учествовало у дводневном вршњачком тренингу о каријерном информисању а преко 1.200 девојчица учествовало је у обележавању Дана девојчица – реални сусрети са светом рада, каријерно информисање, радионице и сл. У 2016. години отпочела је реализација 55 обука за тржиште рада НСЗ по уговорима из 2016. године и 50 из 2015. године којима је обухваћено 851 незапослено лице. Највећи број лица је укључен у обуке из области: страних језика (немачког, енглеског, италијанског и француског) – 48,41%, економије и администрације (вођење пословних књига, рачуновође) – 21,50%, информационо-комуникационих технологија (основна информатичка обука по ECDL стандарду, AutoCAD, Веб дизајн) – 8,10%, машинства и обраде метала (оператер и руковаца ЦНЦ машинама) – 5,99%, здравствене и социјалне заштите (геронтодомаћица, лични асистент ОСИ) – 4,81%, личних
--	--	--	--

	иновативност, иницијатива, управљање ресурсима, организационе вештине, финансијска писменост, тимски рад, креативност). Формирани тимови за каријерно вођење и саветовање у основним, средњим и високошколским установама. Организовани сајмови професионалне оријентације. Иновирани и промовисани сајтови за каријерно вођење и саветовање. Организоване медијске кампање за промоцију каријерног вођења и саветовања. Креиран и дистрибуиран информативни материјал о каријерном вођењу и саветовању. Дефинисан надлежни орган за спровођење Стратегије каријерног вођења и саветовања и Акционог плана. Припремљено упутство средњим школама са смерницама за развој програма каријерног вођења и саветовања. Припремљени инструменти за праћење и			услуга (маникир-педикир, козметичар) – 3,05%. НСЗ је у сарадњи са школама и другим релевантним актерима у области запошљавања на регионалном нивоу узела учешће на 21 сајму и другим манифестацијама из области каријерног вођења и саветовања. Покренут је и поступак за добијање дозволе за отварање 2 поддомена на сајту НСЗ за постављање Е-игрице и Е-информатора. Е-игрица „Каријерно путовање” је намењена ученицима нижих разреда основних школа и има за циљ да подстакне ученике да активно и на време размишљају о избору занимања. Е-информатор „Шта да учим, шта да радим?” пружа информације о образовним профилима, средњим школама, наставним плановима и описима занимања и намењен је ученицима и другим заинтересованим који су у процесу планирања каријере. БОШ каријера, <i>on-line</i> систем подршке младима у управљању својом каријером, намењен првентсвенно младима, током 2016. године имао је преко 150.000 корисника На Београдском универзитету, у оквиру Универзитетског центра за развој каријере развијена је обука „<i>Вештине управљања каријером</i>”. У наведеним активностима учешће су узели и представници социјалних партнера. МПНТР је у циљу развоја система каријерног вођења и саветовања у РС, иницирало формирање Радне групе за развој стандарда услуга каријерног вођења и саветовања, чији рад се одвија у ЗУОВ, а чине је све заинтересоване стране за област каријерног вођења и саветовања. У односу на претходне године значајно је повећан број обука у области каријерног вођења и саветовања које су акредитоване од стране ЗУОВ. Тренутно је акредитовано преко 15 обука. Савет за средње стручно образовање и образовање одраслих има у надлежности лидерску улогу у унапређивању система каријерног вођења и саветовања у Србији, чиме је обезбеђена континуирана примена услуга и даљи развој политика каријерног вођења и саветовања.
--	---	--	--	--

	извештавање реализације каријерног вођења и саветовања у установама средњег образовања и образовања одраслих.			
3.2. Даље развијати центре за информисање и професионално саветовање (ЦИПС)	Отворено 10 нових центара за информисање и професионално саветовање у НСЗ и 10 у јединицама локалне самоуправе. Реализована обука и увођење у посао запослених у центрима. Успостављено 15 каријерних инфо центара са дефинисаним програмом и стандардима услуга у 15 канцеларија за младе. Урађена анализа ефеката услуга каријерног вођења и саветовања на запошљивост младих у 15 каријерних инфо центара	МРЗСП МОС НСЗ Јединица локалне самоуправе Канцеларије за младе	Буџет Републике Србије Буџет јединице локалне самоуправе ИПА 2012	У оквиру пројекта „Повећање делотворности политике запошљавања према угроженим групама” током 2016. године отворено је укупно 20 нових ЦИПС (10 при локалним самоуправама: Лозница, Краљево, Нови Пазар, Крушевац, Ниш, Пирот, Ужице, Лесковац, Косовска Митровица и Ваљево и 10 при филијалама НСЗ: Кикинда, Зрењанин, Панчево, Јагодина, Шабац, Пожаревац, Крагујевац, Зајечар, Сремска Митровица и Чачак), Услуге непосредног информисања у новоотвореним ЦИПС је користило 5.141 лице. У оквиру пројекта „Подстицање запошљавања младих“ који спроводи ГИЗ, успостављен је каријерни инфо центар у канцеларији за младе Стара Пазова, док су за 3 канцеларије за младе (Сремска Митровица, Ниш и Лесковац) одржане обуке и тренинзи са циљем унапређења услуга каријерног вођења и саветовања.
3.3. Даље развијати национални систем класификације занимања	Израђени описи појединачних занимања на основу података прикупљених током истраживања о занимањима. Иновирани описи за занимања. Иновирана класификација	МРЗСП НСЗ МПНТР ЗУОВ Привредна комора Србије Социјални партнери РЗС	Буџет Републике Србије Влада Швајцарске конфедерације	МРЗБСП и МПНТР организовали су 14. априла 2016. године заједнички округли сто о значају успостављања Националног оквира квалификација у Републици Србији и Националног система класификације занимања као и о ефектима њиховог успостављања на област рада и запошљавања. Формирана је и започела са радом међусекторска радна група за припрему усаглашене класификације занимања и припремљен предлог концепцијског оквира и листа занимања.

	занимања формално усвојена. НСЗ и други услужни системи примењују нову класификацију.			
3.4. Даље развијати национални оквир квалификација (НОК)	Формирана Јединица за квалификације у МПНТР и формиран стручни тим за припрему интегрисаног НОКС за целоживотно учење који треба да буде усвојен и референциран код Европског оквира квалификација током 2016. године. Одређене надлежности и изграђене институције за развој стандарда квалификација (успостављен одређен број секторских већа).	МПНТР ЗУОВ Савет за стручно образовање и образовање одраслих Национални савет за високо образовање Социјални партнери	Буџет Републике Србије Влада Швајцарске конфедерације	Савет за стручно образовање и образовање одраслих и Национални савет за високо образовање донели су одлуке о усвајању броја и описа нивоа у НОК-у. Квалификације ће бити разврставане на 8 нивоа са поднивоима. Центар за стручно образовање и образовање одраслих у ЗУОВ развио је до сада 59 квалификација заснованих на стандардима квалификација које се имплементирају у систему. Током 2016. године припремљена су четири профила сектора као полазни материјал за рад секторских већа, студије изводљивости за институционални и финансијски оквир за имплементацију НОК, предлог нове националне класификације квалификација и развијен је софтвер за базу квалификација. ПКС је формирала секторску групу за квалификације за туризам и угоститељство.
3.5. Промовисати концепт целоживотног учења	Покренути пилот програми и пројекти на развоју система признавања претходног учења. Одређени број лица укључен у процес признавања компетенција и квалификација кроз систем признавања претходног учења. Спроведене активности на промовисању концепта целоживотног учења послодавцима са циљем улагања у вештине запослене радне снаге.	МПНТР МРЗБСП МОС НСЗ Социјални партнери Организације цивилног друштва	Буџет Републике Србије	Програм признавања претходног учења није реализован због недостатка више подзаконских аката из надлежности МПНТР. Међутим, ЗУОВ је развио „Концепцију признавања претходног учења”, а формирана је радна група и урађен нацрт области стандарда каријерног вођења и саветовања као фазе признавања претходног учења. МОС је финансијски подржало пројекат „Без муке нема науке, без НАПОРних корака квалитету помака” који је реализовао савез Национална асоцијација практичара/ки омладинског рада – НАПОР. Током 2016. године настављен је рад на развоју пасоша компетенција, док је кроз реализацију локалних пројеката 185 младих подигло своје компетенције за запошљивост, 23 омладинска лидера стекло компетенција за омладински рад, док је 40 организација ојачало компетенције.

	Спроведене активности на промовисању концепта целоживотног учења незапосленим лицима, посебно младима.			
3.6. Наставак реформе образовања	Размењене информације о потребама тржишта рада за потребе планирања и развоја политике формалног образовања у циљу бољег одговора образовања на потребе тржишта рада. Формирана нова секторска већа за развој квалификација. Развијени образовни профили - квалификације у складу са потребама тржишта рада. Спроведене обуке чији су исходи учења у складу са стандардом квалификација односно стварним потребама тржишта рада. Успостављање програма ученичких и студентских пракси на националном нивоу.	МПНТР Национални савети у области образовања ЗУОВ МРЗБСП НСЗ Социјални партнери	Будет Републике Србије	Припремљено је и представљено надлежним институцијама и социјалним партнерима истраживање МОР „Транзиција младих од образовног система ка тржишту рада”, као и студија о високом образовању и потребама тржишта рада. МПНТР је склопило Споразум о сарадњи са ПКС, повезане су јединице локалне самоуправе и привредни субјекти са средњим стручним школама и креиран је нацрт „Националних модела дуалног и предузетничког образовања”. Повећан је број ученика у оквиру пилот пројеката развоја дуалног и предузетничког образовања у РС са 510 на око 1.000 ученика, односно број компанија са 40 на 62 (укључена су мала и средња предузећа). Смањен је број (са 270 на 186) образовних профила у средњем стручном образовању у трајању од три године (74 профила) и четири године (112 профила), а у току је, уз подршку послодаваца, идентификација регионалних потреба за профилима што ће се користити при изради плана уписа за наредну школску годину. „Школски пројекат – моја каријера” назив је активности у оквиру средњошколског образовања која као континуирана пројектна активност треба да буде реализована у школама и осталим заинтересованим субјектима (привреда, локална самоуправа, културне институције, невладине организације, итд.).

СКРАЋЕНИЦЕ

АПЗ	Активна политика запошљавања
АРС	Анкета о радној снази
БОШ	Београдска отворена школа
ГИЗ	Немачка организација за међународну сарадњу
ЕРП	Програм економских реформи за период 2016. до 2018. године
ЕСАП	Платформа за запошљавање и социјалну политику
ЕСРП	Програм реформи политике запошљавања и социјалне политике
ЕУД	Делегација Европске уније
ЕУРЕС	Европска мрежа јавних служби за запошљавање
ЗУОВ	Завод за унапређивање образовања и васпитања
ИОМ	Међународна организација за миграције
ИПА	Инструмент за претприступну помоћ
КВИС	Каријерно вођење и саветовање
ЛАПЗ	Локални акциони план запошљавања
МДУЛС	Министарство државне управе и локалне самоуправе
МОР	Међународна организација рада
МОС	Министарство омладине и спорта
МП	Министарство привреде
МПНТР	Министарство просвете, науке и технолошког развоја
МРЗБСП	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања
МФ	Министарство финансија
НАПЗ	Национални акциони план запошљавања
НБС	Народна банка Србије
НЕЕТ	Лица која нису запослена и нису у образовању и обуци
НОКС	Национални оквир квалификација Србије
НСЗ	Национална служба за запошљавање
НСКЗ	Национални систем класификације занимања
НСП	Новчана социјална помоћ
ОСИ	Особе са инвалидитетом
ПКС	Привредна комора Србије
ПИО	Пензијско и инвалидско осигурање
РФ ПИО	Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање
РЗС	Републички завод за статистику
РС	Република Србија
РСЈП	Републички секретаријат за јавне политике
РСС	Регионални савет за сарадњу
СДЦ	Швајцарска агенција за развој и сарадњу
СИПРУ	Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва
СКГО	Стална конференција градова и општина
УИПС	Удружење инвалидских предузећа Србије
УН	Уједињене нације
УНДП	Програм уједињених нација за развој
УПВ	Унија послодаваца Војводине
УПС	Унија послодаваца Србије
ФООО	Функционално основно образовање одраслих
ЦРОСО	Централни регистар обавезног социјалног осигурања
ЦИПС	Центар за информисање и професионално саветовање